Årsrapporter fra utviklingssentrene (USHT) 2015 – uttrekk fra alle årsrapportene – grunnlag for oppsummering:

Sist oppdatert: 6.4.2016

Oppfølging av utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester: Årets tilskuddsforvaltning er avsluttet og de **41 utviklingssentrene** har fått 947.000,- hver. Det avholdes samling for utviklingssentrene i oktober. Evalueringen av utviklingssentrene ferdigstilles i september. Evalueringen m.m. skal brukes til å planlegge fremtidig struktur og organisering for utviklingssentrene og sentrene for omsorgsforskning.

Fra Overordnet strategi 2011 – 2015 for utviklingssentrene – en nasjonal satsing (IS-1858):

2.1 Visjon: Utvikling gjennom kunnskap

Helsedirektoratets visjon for Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester er ”Utvikling gjennom kunnskap”.
Visjonen uttrykker et ideal for dagens og fremtidens pleie og omsorgstjenester; et ideal om kunnskapsbaserte tjenester i kontinuerlig forbedring og utvikling, tjenester der de ansatte reflekterer over praksis og omdanner konkrete praktiske erfaringer til kunnskap. Visjonen gir rom for mange forskjellige typer kunnskap; systematiserte brukererfaringer og annen erfarings basert kunnskap, forskningsbasert kunnskap av både kvalitativ og kvantitativ karakter, oppsummert kunnskap for eksempel i faglige retningslinjer, evalueringskunnskap, teoretisk kunnskap, etikk og verdier.

2.2 Mål

Under beskrives hovedmål og fire delmål som gjelder for alle utviklingssentrene. Måloppnåelse innenfor delmålene kan variere hos utviklingssentrene. Helsedirektoratet oppfordrer til arbeid innenfor alle delmål, men forventer ikke aktivitet på alle underpunkter innenfor hvert delmål. Helsedirektoratet godkjenner lokale mål og satsingsområder gjennom tilskuddsbrevet. For å sikre at delmålene nås på nasjonalt nivå, vil Helsedirektoratet gjennom tilskuddsbrevet oppfordre til prioritering av enkelte prosjekter.

Hovedmål:

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester er pådriver for kunnskap og kvalitet i sykehjem og hjemmetjenester i fylket.

Delmål:

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester er:
1) Pådriver for fag- og tjenesteutvikling innen lokalt og nasjonalt definerte satsingsområder
2) Pådriver for videreutvikling av praksistilbudet til elever, lærlinger og studenter
3) Pådriver for kompetanseutvikling hos ansatte
4) Tilrettelegger for forskning og utvikling i helse- og omsorgstjenestene

Vilkår for tilskudd 2015 **(fra brev om innvilgelse av tilskudd – sak 14/5372)**

I 2015 bes Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester å vurdere innsats knyttet til følgende nasjonale satsingsområder:

- Velferdsteknologi og innovasjon
- Hverdagsrehabilitering
- Legemiddelhåndtering, inkludert legemiddelgjennomganger
- Helsedirektoratet oppfordrer utviklingssentrene til å ivareta innvandrergruppers perspektiv innenfor utviklingsprosjekter og andre aktiviteter der det er relevant

NB! Gule markeringer er interessante funn i forhold til sentrale føringer som: *brukermedvirkning, ressursorienterte arbeidsmetoder, velferdsteknologi, innovasjon, ledelse*

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
Finnmark fylke 19 kommuner, 74' innbyggere **Utviklingssenter for sykehjem (USH)** Vertskommune: **Alta kommune** Sak: 10/3426	I prosjektet Utviklingssenter for sykehjem har vi valgt å inkludere alle sykehjemmene slik at det er et **Sykehjemssamarbeid** som representer Utviklingssenter for sykehjem i Finnmark. **Hovedmål for USH i Alta:** Ut fra nasjonale føringer og lokale behov har vi satt følgende mål for Utviklingssenter for sykehjem i Finnmark, Sykehjems samarbeid i Alta: • Bedre kvaliteten på tjenestene til beboere i sykehjem • Legge til rette for kompetanseheving for personalet • Videreutvikle sykehjemmene til gode læringsarenaer for studenter, elever og lærlinger Handlingsplanen bygger på overordnet strategi 2011-2015 Lokale behov er gitt stor oppmerksomhet. **Satsingsområder for 2015 har vært:** Demensomsorg, Aktiv omsorg, Ernæring, Etikk, Fagnettverk i fylket, Dokumentasjon LMG og læringsnettverk, Velferdsteknologi, Lindrende behandling, Hjemmeside, Rapportskriving **Delmål 1: Være pådriver for fag- og tjenesteutvikling innen lokalt og nasjonalt definerte satsingsområder. Aktiviteter i 2015:** • **Pårørende skole**(20 deltakere) **+ samtalegruppe**(6 deltakere). Benyttet opplæringsmateriale som Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse har utviklet og lagt til lokale variasjoner. • **Visningsarena for velferdsteknologiske løsninger** Fått midler fra FM til Alta kommune. Skal bruke Samveis veikart for tjenesteinnovasjon. Er i planleggingsfasen • **Aktiv omsorg i praksis** Ta i bruk Motiview-sykkel inne på sykehjemmet, utsatt 2016 • **Personsentrert omsorg**	**Organisering**: *Prosjektgruppe* med ledere fra sykehjemmene. *Fag og samarbeidsråd* Skulle vært felles, ikke avholdt møter i 2015 i påvente av ny struktur(Heller ikke i 2014) **Metode for læring og utvikling:** • Evaluering av pårørendeskolen. Involvert brukere. • Utdanning av instruktører for videre opplæring internt (VIPS). • Kurs • Nettverk; demensnettverk deltakere fra alle kommuner i samarb m FM. 1 fagseminar vår15 i Alta • Ressursgruppe (Ressurspersonene skal jobbe i sine kommuner med rutiner og opplæringsplaner som de kan dele med andre kommuner.) Kap 4 A i samarb m FM, • Intern tverrfaglig opplæring i studiegrupper

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	Holdt innlegg på fagseminar i demensnettverk Finnmark **Delmål 2: Pådriver for videreutvikling av praksistilbudet til elever, lærlinger og studenter. Aktivitet i 2015:** • «Feltarbeid» - bistått ved 2 dagers eksamen for sykepleierstudenter • Alta videregående skole har prosjektet «Livsglede for eldre» og besøker de ulike institusjonene og hjemmeboende eldre. **Delmål 3: Pådriver for kompetanseutvikling hos ansatte** **Aktivitet i 2015:** • **Demensomsorgens ABC** videreføres med fagdager hvert halvår.(Måsøy, Nordkapp, Alta) • **Dokumentasjon i epj** Elektronisk meldingsutveksling, dokumentasjon av LMG og ernæringsscreening. • **Ernæringsprosjekt**; implementering av screening, erfaringsutveksling • **Etisk kompetanseheving**; to møter i ressursgruppa, • **LMG,** oppdatert prosedyre for LMG, presentert i demensnettverk, laget opplegg for infomøter i andre kommuner – skal gjennomføres i 2016. • **Kvalitetsforbedring av tjenestetilbudet alvorlig syke, Alta –** fokus kompetanseheving i prosjektgruppa, opplæring og prosedyre for bruk av ESAS-r **Delmål 4: Tilrettelegger for forskning og utvikling i helse- og omsorgstjenestene** **Aktivitet i 2015:** • USH har deltatt på to møter i styringsgruppen for SOF Nord • USH har deltatt på nettverkssamling for USHT og senter for omsorgsforskning • deltar i referansegruppen for *studie offentlig demensomsorg* i *fleretninske områder*; ett møte i 2015.	

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
Finnmark fylke **19 kommuner** **76' innbyggere** **Utviklingssenter for hjemmetjenester (UHT)** Vertskommune: **Sør-Varanger kommune** Sak 11/6722	*Satsningsområdene for 2015 vil være svært lik satsningsområdene for 2014 da flere av områdene ikke ble ferdigstilt i 2014, samt at UHT Finnmark anser områdene for fortsatt relevante å videreutvikle.* **1 Pådriver for fag- og tjenesteutvikling** • **Demens** – opplæring ut til kommuner, Demensomsorgens ABC, Miljøbehandlingens ABC, VIPS • **Aktiv omsorg** – jobbet med aktivitetskoffert, dagaktivitetstilbud. Utendørs aktivitetspark fortsatt under planlegging, lite fokus på livsglede for eldre. • **Omsorg ved livets slutt**, Liverpool Care Pathway (LCP), MOBID-2 og ESAS; Ikke innført, men jobbes videre med i 2016. Samarbeider med kreftsykepleier i kommunen. De kommuner som har bedt om det har fått bistand til utarbeidelse av kreftplan. • **Munn og tannhelse** – prosjektet er gjennomført og rutiner er innført i drift, nasjonal spredning på det produkt de har utarbeidet • **Pasientsikkerhet** – LMG ikke innført i hjemmesykepleien i Sør-Varanger • **Ernæring –** påbegynt arbeidet med kostkofferten, stor respons fra alle enheter i kommunene, og fra mange andre kommuner i Finnmark • **E-helse og velferdsteknologi** – avventer innføring og utprøving i Alta USH først. • **Hverdagsrehabilitering** – prosjektet gjennomført og i drift. Forebyggende hjemmebesøk utsettes til 2016. • **Prosjektkurs** – knyttet opp mot Frie midler etter modell fra USHT Troms. Gjennomført og følges opp i 2016.03.03 **2 Pådriver for videreutvikling av praksistilbudet til elever, lærlinger og studente**r • Jobber aktivt med å rekruttere folk inn til diverse grunn og videreutdanninger, samt lage rutiner for å tilrettelegge studiehverdagen/godtgjørelse for studentene **3 Pådriver for kompetanseutvikling hos ansatte**. Gjennomført: • Demensomsorgens ABC • Miljøbehandlingens ABC	Utviklingssentrene i Finnmark er lokalisert til Alta (sykehjem), Karasjok (den samiske pasient) og Kirkenes (hjemmetjenester) og siden avstandene i Finnmark er enorme har USHT`ene valgt å **dele Finnmark i tre.** Dette for å forenkle vår hverdag og muliggjøre det å nå ut til samtlige kommuner. **Metoder for læring og utvikling**: Kurs Internopplæring Ressursgruppe og lærings nettverk Følgeforskning Evaluering av prosjekt **Samarbeid** UHT Finnmark har et særlig nært og kvalitativt god samarbeid med de to andre USHT`ene i Finnmark og Fylkesmannen i Finnmark. Samarbeidet medfører bl.a. til å faglig utvikling på sentrale og lokale utfordringer og oppgaver i fylket. Lite samarbeid med SOF Nord, men har samarbeid med SOF Vest som følge av

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	• Helsefagarbeiderutdanning • Aktiv omsorg • Assistentopplæring – utprøve modell • Internundervisning – utprøve modeller for fagutvikling i daglig drift • Fagskole • Videreutvikle læringsnettverkene innen helse- og omsorgstjenestene i Finnmark • Etisk kompetanseheving • Fagnettverk **4 Tilrettelegger for forskning og utvikling** Forskningsprosjekter • Hverdagsrehabilitering • Dagaktivitetstilbud Gjennomføres ikke av UHT Finnmark, men data fra våre prosjekter er med i nasjonale følgeforskninger gjennom Senter for omsorgsforskning.	prosjekt Hverdagsrehabilitering og følgeforskning Det har heller ikke i 2015 vært mulig å utvikle modell for samhandling med spesialisthelsetjenesten – her Finnmarkssykehusene – da disse ikke har svart på våre invitasjoner Ingen møter i felles fag- og samarbeidsråd i 2014/2015
Utviklingssenter for sykehjemstjenester for samisk befolkning(USH) Vertskommune: **Karasjok kommune** Sak 12/1413	**Prioritert innsats i 2015** Utviklingssenter for sykehjemstjenester for den samiske befolkningen(USH)jobber som pådriver og bidragsyter til kunnskaps- og kvalitetsutvikling i helse- og omsorgstjenestene til samiske brukere/pasienter og deres pårørende. Det spesielle <u>fokuset er på samiske pasienters behov for tilrettelegging av helse – og omsorgstjenestene</u>, og har vært avgrenset til forvaltningsområdet for samisk språk. • <u>Rekruttering</u> Samisk rekrutteringspatrulje for helsefagarbeiderutdanningen(5 personer) har deltatt i informasjon til elever i vgs. i 5 kommuner i jan/feb. 2015. • <u>Kompetanseheving</u> USH har hatt et generelt fokus på kompetanseheving i hht. kommunens kompetanseplan Mahttu og samarbeider med avdelingene om å gjennomføre tiltakene.	**Samarbeid**: Fag og samarbeidsråd ikke nevnt Samarbeider med øvrige UHT/USH i Finnmark. Samarbeider med Fylkesmannen og SOF Nord, samt UiT, Alta.

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	Hovedaktiviteter i 2015 • Prosjekt samiske mattradisjoner rettet mot sykehjem i Finnmark startet aug.2015 – videreføres i 2016 • Oppstart prosjekt artikkelsamling om samiske pasienters møte med helsetjenesten, videreføres i 2016. • Samarbeid om samiske kulturelle aktiviteter i samisk tun ved omsorgsboligen. Laget bok m DVD for dokumentasjon og inspirasjon til aktiviteter på tunet. • Feiring av samisk nasjonaldager, årstider og andre merke – dager, skal lage et hefte med oversikt og informasjon om merkedager og feiring av disse • Etikksatsing i samarbeid med andre kommuner, har utarbeidet refleksjonskort, ferdigstilles i 2016 • Lindrende behandling og omsorg ved livets slutt; har fått midler sammen med kreftforeningen til en kreftkoordinatorstilling som skal bistå med å utarbeide en plan for omsorg ved livets slutt. Lyses ut på nytt i 2016 • Læringsnettverk: Riktig legemiddelbruk er videreført Legemiddelgjennomgang(LMG) i kommune helse- og omsorgstjenesten ferdigstilles i 2016 • Demensomsorgens ABC 1 og 2, hatt flere fagseminar i 2015 • Pårørendeskole og samtalegrupper- har hatt undervisning i egen kommune og i nærkommuner(?). Har tilbud om pårørendeskole i eget hjem for de som ønsker det (– uklart om noen har bedt om dette) • Dagtilbud for hjemmeboende – USH har hatt aktivitet på tunet • Demensnettverk felles for USH/UHT Finnmark– samt 3 Ressursgrupper; Kap 4 a, Kap 9 og samisk pasient.(2 møter årlig) • Erfaringskonferanse v Frie Midler • Tilpasse utredningsverktøy for demens til samiske pasienter – er tatt opp igjen og må videreføres i 2016. • Innovasjon – har etablert samarbeid med UiT, avd. Alfta for å søke midler til en virtuell avdeling. Rammer må avklares først •	

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
Troms fylke 24 kommuner 163' innbyggere **Utviklingssenter for Hjemmetjeneste(UHT)** Vertskommune: **Tromsø kommune** Sak 14/1476	**PÅDRIVER FOR FAG-OG TJENESTEUTVIKLING INNEN LOKALT OG NASJONALT DEFINERTE SATSNINGSOMRÅDER** Val av **satsingsområde for 2015** vart gjort med bakgrunn i Tromsø kommune sine planar, nasjonale planar/Helsedirektoratet sine føringer og spesielle utfordringer i Troms fylke. Hovedsatsingsområde for UHT Troms i 2015 har vært nettverksbygging i Troms fylke, ernæring, riktig legemiddelbruk i hjemmetjenesten, utvikling av e-læringsprogram i hverdagsrehabilitering/ velferds-teknologi og faglig ledelse/læring i arbeid. Å skape bevissthet rundt verdier, etikk og holdninger er grunnleggende og gjennomgående i alle prosjekta i handlingsplanen. **Hovedsatsingsområde for UHT Troms i 2015:** **Pådriver for fag og tjenesteutvikling:** • **Frie midler**: 10 prosjektet støttet i 2015, fordelt på 5 ulike kommuner, samt et kommunesamarbeid rundt legevakt. 7 av prosjektene er presentert på ulike konferanser. Team i prosjektene: riktig legemiddelbruk for utviklingshemmede, skrivekurs for beboere ved dagsenter, demenskontakt/nettverk, legevakt via web-kamera for sykehjem, byvandring/aktivitet for omsorgsbolig, avspenning, tannhelse, hageprosjekt, Marte Meo, aktivitet i lokalmiljøet for dagsenter. • **Har arrangert 3 dagskurs i prosjektjobbing for å støtte denne type prosjekt, samt laget metodebok** • **Riktig legemiddelbruk i hjemmetjenesten** Læringsnettverk over tema Samstemming av legemiddellister og Tverrfaglig legemiddelgjennomgang til eldre i Tromsø-regionen i 2015, 38 lokale arbeidsgrupper deltar • **Nettverksbygging i Troms fylke**: Nettverk med eksterne kunnskapsvirksomheter/organisasjoner, regionale nettverk mellom kommuner i fylket, fagnettverk • **Utvikling av e-læringsprogram i hverdagsrehabilitering/velferdsteknologi**. E-læringsprogram *Aktivitet og mestring* er utviklet, UHT er delaktig i vurdering av behov/mulighet og bidratt med kunnskapsformidling. • **Kognitiv vansker** - hvordan tilrettelegge for aktivitet og deltagelse? Prosjekt avsluttet nov 2015. Resultat; utviklet nettbasert kompetansebase «Kognitive	**Organisering**: **Felles handlingsplan for USHT** for perioden 2013-2015, rulleres årlig. USHT Troms har felles fag- og samarbeidsråd som møtes to gonger i året, og ei referansegruppe som møtes 4 gonger i året. Fag – og samarbeidsrådet har anbefalt sammenslåing av USH og UHT. Dette er ikke gjennomført i 2015, Tromsø kommune står overfor ei større omorganisering og avventer beslutning vedr USHT videre. UHT samarbeider tett med lokale fagkonsulenter i alle hjemmetjenesteenheter, for utviklingshemma, rus- og psykiatri og sentralt i kommune-administrasjonen. Disse er representert i UHT si faglige referansegruppe sammen med repr. fra avdelingsledergruppa. **Samarbeid**: USH i Troms, USHT har etablert årlige strategimøter med Kompetansesenteret for lindring i nord (LIN) og Kreftforeningen region Nord-Norge. Hensikten med disse møtene er å formidle en oppdatering på strategier og satsingsområder for partene samt vurdere aktuelle samarbeidsprosjekt og tiltak i Troms fylke. **Metoder** for læring og utvikling:

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	vansker» http://kurs.helsekompetanse.no/kognitivevansker, som er åpent for alle kommuner å bruke. • **Lindrende omsorg ved livets slutt**: gjennomført dagskonferanse med 350 deltakere(150 via streaming), tot. 11 kommuner representert, fokus å spisse kompetansen mot palliasjon til personer med demens, pårørende og den geriatriske pasient. Behandlingsavklaring er et sentralt punkt **PÅDRIVER FOR VIDEREUTVIKLING AV PRAKSISTILBUDET TIL ELEVER, LÆRLINGER OG STUDENTER** Det arbeides aktivt på alle enheter i Tromsø kommune med praksistilbudet til elever, lærlinger og studenter. UHT Kvaløya og Nordøya tar imot mange ulike studentgrupper fra UiT Norges arktiske universitet, høyskolen i Harstad og videregående skole. I tillegg er det jobbet med: • Rekruttering til hjemmetjenestene og sykehjem • Internasjonalisering og utveksling av engelspråklige studenter UHT – planlagt men utsatt. **PÅDRIVER FOR KOMPETANSEUTVIKLING HOS ANSATTE** • Nettverkssamling for demenskontakter – 30 deltakere fra 20 kommuner; alle presenterte eget arbeid/sin kommune. • Fagnettverk ernæring – i egen kommune, kartlegger status av ernæringsarbeidet. • Demensomsorgens ABC – 110 personer fra 3 kommuner avsluttet perm 2 i april med fagseminar i regi av UHT. ABC i miljøbehandling er startet, 2 kommuner deltar, med tot. 49 deltakere • Prosjekt ernæring til personer med utviklingshemming, 61 deltakere fra 3 avdelinger i 2015, prosjektet videreføres med tanke på implementering for 3 nye kommuner • Læring i arbeid– fokus ledelse UHT årlig fagdag for ledere. • Dokumentere og videreformidle erfaringskunnskap om dagsenter i hjemmetjenesten UHT. • Videreformidling av retningslinjer ved Facebook	læringsnettverk, e-læring, konferanser, prosjekt, utvikling av nye metoder. **Formidling/spredning**: Alle prosjekter skal når de avsluttes, i rapporten, ha en plan for formidling samt beskrive muligheter for implementering. USHT sprer kunnskap og erfaringer fra tiltak og prosjekt i mange ulike fora: Bladet «Fagnytt i Nord», nettsider, Vårkonferanse, Vinterkonferanse, rapporter, Innlegg, poster og stand på møter, kurs, fagdager, konferanser som ikke framkommer tidligere i denne rapporten. **Samarbeidsfora og arbeidsgrupper:** • Faglig referansegruppe for UHT Troms: forum for å orientere, spre og få innspill fra de ulike fagmiljø i hjemmetjenesten Tromsø. To møter i 2015 • UHT deltar i nasjonal arbeidsgruppe i Praksisprosjektet (sykepleie) i regi av Universitets- og Høyskolerådet vår-15 • UHT er medlem i ressursgruppa for forskningsprosjektet «Offentlig demensomsorg- likheter og ulikheter i bruk av kommunale helse- og omsorgstjenester i fleretniske områder», ved UiT • Bidrar til gjennomføring i Demensdagene i Tromsø -

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	TILRETTELEGGE FOR FORSKNING OG UTVIKLING I HELSE-OG OMSORGSTJENESTENE USHT Troms stimulerer til forskning i samarbeid med Senter for omsorgsforskning i Nord-Norge. USHT bidrar med rekruttering av informanter. USHT videreformidler til forskningsmiljøer tema knyttet opp mot praksis som man ser som aktuelle for forskning. Senter for omsorgsforskning i Nord-Norge formidler relevant forskning i Nord-Norge via informasjon i nettverksmøtene mellom USHT i region nord og Senter for omsorgsforskning i Nord-Norge, samt via via Fagnytt i Nord.	• Har deltatt i Faglig forum for pleie og omsorgskonsulenter i Tromsø kommune • UHT deltok i evaluering/fagdag med Pasientsentrert team i regi av UNN/Tromsø kommune 12.mai • UHT er referansegruppa til prosjektet «Dokumentasjon av helsehjelp – et kompetanse og kvalitetsforbedrings-program for kommunene i Troms» • årlige nasjonale USHT samlingen og årlig i regi av SOF nord • Gitt høringsinnspill til Demensplan 2020 • UHT satt i programkomiteen til Forskningskonferanse i regi av SOF • UHT har bidratt til søknad om kompetanseheving på området lindrende behandling i regi av kreftkoordinator i Tromsø kommune • Deltok på «Sykepleieforskning i tiden - betydning for fremtidens helsetjeneste» i Oslo 8. og 9. juni • USHT har deltatt på planlegging av pårørendeskolen høsten 2015 • UHT var i program- og arrangements-komiteen av Geriatrikonferansen «Etikk og Prioritering» for Helse Nord som ble arrangert i Tromsø 3. og 4. juni 2015 • UHT bidro i flere møter med innspill til mastestudent i farmasi

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
Troms fylke 24 kommuner 163' innbyggere **Utviklingssenter for sykehjem (USH)** Vertskommune: **Tromsø kommune**, Kroken sykehjem Sak 14/5372	Valg av satsningsområder for 2015 ble gjort med bakgrunn i Tromsø kommunes planer, spesielle utfordringer i Troms fylke, nasjonale planer og Helsedirektoratets føringer. Hovedsatsningsområder for USH Troms i 2015 har vært dokumentasjon av helsehjelp, ernæring, læringsarena, legemiddelhåndtering, nettverksbygging, innovasjon og velferdsteknologi. USH Troms har et særskilt fokus på demens, i og med at senteret er Demensfyrtårn til og med 2015. **Pådriver for fag og tjenesteutvikling:** • Dokumentasjon av helsehjelp, prosjekt for 10 kommuner i Troms, oppstartseminar juni og 2 nettverkssamlinger i 2015. Del to med 7 kommuner hadde oppstart des. 2015. • Frie midler – se UHT Troms – felles opplegg • Med i Velferdsteknologiprosjekt, spes GPS erfaringer/effekter er tilgjengelig for andre kommuner • Kvalitetssikring av tverrfaglig legemiddelgjennomgang, læringsnettverk med 38 lokale arbeidsgrupper, • Lindrende behandling og omsorg ved livets slutt, dagskonferanse, følges opp med fokus på behandlingsavklaringssamtaler. **Pådriver for utvikling av praksistilbud** Det arbeides aktivt på alle enheter i Tromsø kommune med praksistilbudet til elever, lærlinger og studenter. USH deltar i samarbeidsnettverk med UiT/sykepleierutdanning og kommunen. Tot. 92 studenter, elever/lærlinger i 2015. I tillegg er det jobbet med: • Sykehjemmet som læringsarena, jobber med modellbok for bedre praksis **Pådriver for kompetanseutvikling hos ansatte** • Regionale USHT-nettverk med kurs i prosjektskriving • **Demensnettverk** for demenskontakter i Troms: gjennomføreren 2 dagers samling i 2015; dagaktivitetstilbud, pårørendeskoler, synliggjøring demenskoordinator/fagressurs i kommunene i planverk, aktiv omsorg og	**Organisering:** **Felles handlingsplan for USHT** for perioden 2013-2015, rulleres årlig. USHT Troms har felles fag- og samarbeidsråd som møtes to gonger i året, og ei referansegruppe som møtes 4 gonger i året. USH leder FoU-avdelingen på Kroken sykehjem. Avdelingen har jevnlige møter. FoU- leder er en del av ledergruppen på Kroken sykehjem. USH samarbeider tett med fagutviklingssykepleier Prosjektleder for Demensfyrtårn ansatt i 50 % stilling i hele prosjektperioden. Tett samarbeid med UHT Troms, har anbefalt sammenslåing, er avventet pga omorganisering og avklaring av USHT framtidige rolle. Se UHT Troms for felles samarbeidspartnere/råd I tillegg deltar USH i: • arbeidsgruppen i Tromsø kommune vedrørende Demensvennlig samfunn. Planlegger fram drift og undervisning. • ressursgruppe for videreutvikling av PPS i regi av Cappelendam. • arbeidsgruppe «Kvalitet i PLO» i regi av KomUt

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	miljøbehandling • **Fagnettverk ernæring;** fagdag i 2015, ansvar for ernæringsmapper på eget sykehjem, fokus på dokumentasjon og status i arbeidet**.** • **Miljøbehandling i sykehjem:** har utviklet et kompetanseprogram til Prosjekt stimuli, rapport publisert i januar 2015, oppstart etter denne modellen i annen kommune i Troms høst 2015. Oppfølging med VIPS-modellen. • Utdannet 11 Marte Meo veiledere på to sykehjem i Tromsø • Demensomsorgens ABC, hatt fagdag med 110 personer.(Se UHT Troms) • Forståelse og mestring av endret/utfordrende adferd hos personer med demenssykdom: fagdag med 60 deltakere i 2015	• fagdag i dokumentasjon for Tromsø kommune 12.5.15 • «Fagdag om kunnskapsutvikling» i regi av Innomed 27.8.15. • partnermøte i Tieto (Gerica) 13. – 15.10.15 • brukersamling for Visma(Profil) 26.10.15 Samarbeid med Kompetansesenteret Lindring i Nord og kreftforeningen
Nordland fylke 44 kommuner 242' innbyggere **Utviklingssenter for hjemmetjeneste (UHT)** Vertskommune: **Vestvågøy kommune** Sak 11/1928	**Områder UHT har jobbet med i 2015** 1. Forbedringsnettverk, -Pasientsikkerhet legemiddelbruk i og utenfor institusjon Helseledernettverk 2. Forebyggende hjemmebesøk Samarbeid mellom 3 kommuner Demensfyrtårn, samarbeid med Lofotenkommuner 3. Brukerstyrt innovasjonsprosjekt; *utvikling og vedlikehold av gode tjenestetilbud til brukere i åpen omsorg*, samarb med Universitet Nord om forskning, RF og Sortland/Vestvågøy 4. *Lindrende behandling* og omsorg ved livets slutt. Samarbeider med fagnettverk for ressurssykepleiere Lindring i Nord.	**Samarbeid**: Senter for omsorgsforskning, Fylkesmannen Universitet, høyskoler, kreftforeningen, fondsregionen, nordlandsforskning, nordlandssykehuset, 5 kommuner. Utfordring: Motivere til deltakelse fra kommuner pga trang økonomi, omorganisering. Vanskelig for kommunene å se nytten av å fristille ansatte. **Metoder for læring og utvikling**: Læringsnettverk Konferanser Forskning Brukerstyrt innovasjon Brosjyre Bruker Facebook, nettsider samt videokonferanser til spredning.

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
Nordland fylke 44 kommuner 242' innbyggere **Utviklingssenter for Sykehjem (USH)** Vertskommune: **Alstahaug kommune** Sak 11/4049 **I samarbeid med Dønna, Herøy og Leirfjord kommune**	**Sentrale faglige utfordringer og oppgaver i eget fylke i helse- og omsorgstjenestene:** • Ernæring (fagdager, gitt tilskudd og veiledet, formidlet fagutviklingsprosjekt i ernæring) • Etikk: Fagdager i etikk i Nordland, Troms og Finnmark i samarbeid med KS "Samarbeid om etisk kompetanseheving i helse og omsorgstjenestene i kommunene". Også i utdanningsinstitusjoner. Viser til egen rapport • Sykepleiedokumentasjon i Samarbeid med Fylkesmannen i Nordland (læringsnettverk) • Riktig legemiddelbruk i sykehjem: Gjennomført to læringsnettverk (viser til egen rapport) • Åndelige behov: Gjennomført fagdager i kommuner og utdanningsinstitusjoner, **Utvikling av praksistilbud til elever, lærlinger og studenter** samt bidrar til rekruttering av fagpersonell og styrker kvalitets- og kompetanseutvikling: • Alle våre fire sykehjem tar imot elever, lærlinger og studenter, • Tatt initiativ til praksisråd med videregående skole, • Tar initiativ til læringsnettverk for lærlinger i helsefag som også skal brukes til rekrutteringspatrulje, utviklet egen praksisperiode med fokus på verdighet (sykepleiestudenter), • Felles utarbeiding av kompetanse og rekrutteringsplan (ledernettverk), **Erfaringsutveksling og spredning av kunnskap**: • Årlige erfaringskonferanser som arrangeres to ganger(to geografiske områder), • utsending av alle våre publikasjoner, • Læringsnettverk innfor tema diabetes, åndelige behov, ernæring og riktig legemiddelbruk • Innspill til www.utviklingssenter.no og Sender inn alle Våre publikasjoner (film, fagnyheter og rapporter er nedlastbare på denne siden) • opprettet egen Facebookside: Utviklingssenter for sykehjem i Nordland	**Samarbeider med:** • **internt i kommunene/ fylket** og med eksterne samarbeidsparter: Gjennom fagutviklingsprosjekter, egne publikasjoner, dialogmøter, andre møter • **øvrige kommuner**: Invitert til og drevet læringsnettverk innenfor Riktig legemiddelbruk i sykehjem, Lærings-nettverk, Sykepleiedokumentasjon • **Fylkesmannen**: Læringsnettverk sykepleiedokumentasjon, årlige erfaringskonferanser, møter om demensomsorgens ABC, • **høgskoler og fag/forskningsmiljø**: Undervist innen emner som samhandlingsreformen, Verdighet, etikk. Felles utviklingsprosjekter, • **Senter for omsorgsforskning** i regionen: Årlige nettverksmøter, veiledningsmøter på aktuelle prosjekter, informasjon om fag- og forskningsnytt • **Kompetansesenter for lindrende behandling i regionen**: To årlige nettverksmøter for kommunene- også i samarbeid med kreftforeningen • Samarbeid med frivillige, familie og lokalsamfunn: Vi har i 2015 hatt særlig fokus på pårørende gjennom samarbeid med forskningsmiljø. Det legges opp til fagutviklingsprosjekter om tema. Årlig

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	Tilrettelagt for forskning . Eks. postdoc Betty Ann Solvoll, Nord universitet har hatt fokusgruppeintervju om pårørende fokus med helse og omsorgspersonell i våre fire kommuner, veiledningsressurs for senterets ansatte, deltar i Fag og samarbeidsråd og i Arbeidsutvalg	regionvis Demensdag, samt henstilling til alle kommuner i Nordland om å arrangere Demensdag
Nord- Trøndelag fylke 23 kommuner 136' innbyggere **Utviklingssenter for sykehjem (USH)** Vertskommune**:** **Verdal kommune** Sak 14/5372 **NB!** **Utarbeider strategisk plan for velferdsteknologi**	**Rapportering i 2015:** **Pådriver for fag- og tjenesteutvikling:** • ***Bruk av læringsnettverk for riktig legemiddelbruk i sykehjem og hjemmetjeneste*.** Har læringsnettverk med samarbeidende kommuner og UHT Stjørdal. Er med i følgeprosjekt ved SOF som ser på ringvirkning av læringsnettverkene. Forskningen skal kartlegge og undersøke i hvilken grad innføring av læringsnettverk i sykehjem og hjemmetjenesten vil føre til bedre samhandling og kunnskapsspredning når det gjelder legemiddelbehandling i kommunehelsetjenesten, slik at man oppnår riktigere legemiddelbruk hos hjemmeboende og sykehjemspasienter. • ***Aktiv omsorg.*** - ***Livsglede for eldre***: Begge sykehjemmene er sertifisert som Livsgledesykehjem i 2015. - ***"Aktiv i eget liv" Hverdagsrehabilitering*** - videreutviklet i 2015. - ***Forebyggende hjemmebesøk*** til personer 75 år. • ***Velferdsteknologi***. Verdal kommune deltok i 2012 og 2013 i Innovativ anskaffelsesprosess knyttet til velferdsteknologiske løsninger i samarbeid med nasjonalt program for leverandørutvikling. Implementering av prosjektet pågår fortsatt. Følgende er tatt i bruk: - Adgangskontroll alle fører - Dørstyring av alle pasientrom - Varsling/sporing - Digitale trygghetsalarmer med/uten brannvarsling Implementering omfatter tiltaksplaner for den enkelte om hva som skjer når eks	**Organisering**: **Innherred samkommune:** samlet stabs- og støttefunksjoner i et samarbeid med Levanger kommune. Har etablert en Utviklingsstab som består av kommuneoverlege, samhandlingskoordinator, folkehelsekoordinator, samfunnsplanleggere og kommuneadvokater. Utviklingsstaben bistår med rådgivning, forbedrings- og utviklingsprosesser, samfunnsanalyser og koordinering av samhandling med eksterne samarbeidspartnere som direktorat, fylkesmannen, utdannings- og forskningsinstitusjoner, helseforetak, fylkeskommunen, lag og organisasjoner. Helse-, omsorg- og velferdstjenestene i Verdal har stor nytte av utviklingsstaben, og det tette samarbeidet mellom utviklingsstaben og USHT er et av suksesskriteriene i forbedrings- og utviklingsarbeidet som gjennomføres.

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	varsling/sporing blir utløst av en beboer. Jobber parallelt med kompetanseheving hos ansatte. Erkjent behov for superbruker for velferdsteknologiske løsninger, kommunen har ansatt person i 50%. • ***Gode pasientforløp*** Opprettet forprosjekt sammen med Stjørdal og Namsos kommuner i etterkant av samhandlingstilsyn, fått 500 000 kr av FM til dette. Målet er å forbedre tverrfaglig samhandlingsprosesser og arbeidsprosesser innad i tjenesten, samt logistikkutfordringer tjenesteapparatet i kommunene har i pasientforløpet, særlig med tanke på samhandling med pasientenes fastleger. Kartleggingsarbeidet gjort høst 2015, gjennomføring av tiltak skjer i 2016. **Pådriver for kompetanseutvikling:** • ***«Styrke grunnmuren" - personsentrert omsorg***. Økt fokus på atmosfære, kunnskap, menneskesyn, holdninger og. I 2015 har institusjons-, og hjemmetjenesten gjennomført disse tiltakene: - Undervisningstiltak for å styrke fagkunnskap om de ulike demenssykdommene, - Bruk av EPJ systemet – profil som et arbeidsredskap - skreddersydde arbeidsmiljøtiltak i de ulike avdelingene, hvor målet har vært å øke den enkelte leder og medarbeider sin bevissthet om at «vårt arbeidsmiljø er brukernes behandlingsmiljø» • ***Demensomsorgens ABC*** Gjennomført 6 fagseminar ut fra demensomsorgens ABC perm 1, 2 og Miljøbehandling. • ***Medarrangør på flere fagseminar, kurs og konferanser*** **Pådriver for videreutvikling av praksistilbud:** • ***Samarbeidsavtale med Verdal Vgs:*** I 2015 har ansatte i pleie og omsorg vært på skolen og undervist vg 1 og vg 2 elevene i tema som kommunikasjon, aktiv omsorg, dokumentasjon, etikk og holdninger, HMS og ernæring. Elever og lærere ved skolen har fått tilbud om og deltatt på enkelte	**Samarbeider** med: Fylkesmannen i N-T og Senter for Omsorgforskning i Midt-Norge er gode samarbeidspartnere som understøtter oss i pådriverrollen forkunnskap og kvalitet i fylket. Samarbeider med UHT Stjørdal Læringsnettverk legemiddelhåndtering m kommuner i sør-fylket.

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	internundervisninger, deriblant tannstell hos syke og eldre, diabetes og demenssykdommer. Lærer fra skolen har hospitert i den kommunale pleie og omsorgstjenesten. **Tilrettelegge for forskning og utvikling: USH deltar i:** • ***Verdibasert ledelse i sykehjem, omorganisering av Ørmelen bo- og helsetun*** Følgeforskning av endring ved Nord Universitet, støttet av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag med midler. Følgeforskningen skal gjennomføres i perioden 2015 – 2017. Utviklingssenteret er tilrettelegger for gjennomføringen. • ***HUNT 4 – USHT sitt bidrag i forarbeidene.*** I løpet av 2015 har USHTene i N-T deltatt i forarbeidene NTNU v/HUNT har hatt i arbeidet med å utforme innhold i spørreskjemaene for de eldste aldersgruppene som skal delta i HUNT 4. Å ha muligheten til å påvirke dette, anser kommunens helse og omsorgstjeneste som et viktig forarbeid med tanke på mulighetene kommunene har for utvikling og forskning når HUNT 4 er gjennomført.	

Nord- Trøndelag fylke
23 kommuner
136' innbyggere
 	
Utviklingssenter for hjemmetjenester (UHT)
 	
Vertskommune:
Stjørdal kommune
Sak 11/2396
	Hovedaktiviteter i 2015:
	
	1. Velferdsteknologi (videreføring av påbegynt arbeid)
	  a. Bo lengre hjemme
	  b. Smartbo – demonstrasjonsarena for velferdsteknologi
	  c. Bildetolketjeneste for døve
	  d. Læringsnettverk for velferdsteknologi
	2. Hverdagsrehabilitering (kvalitetsutvikling av brukerarbeid)
	3. Læringsnettverk i riktig legemiddelbruk (innovasjonstiltak)
	4. Demensomsorgens ABC
	
	1 Velferdsteknologi (videreføring av påbegynt arbeid)
	Prosjektet Velferdsteknologi er underlagt utviklingssenter for hjemmetjenester i Nord-Trøndelag i Stjørdal kommune. En prosjektkoordinator har ledet prosjektet. I tillegg har
		Organisering/ressurser: Lønn UHT-leder 30%, prosjektleder Velferdsteknologiprosjektet 80%, prosjektleder Hverdagsrehabiliteringsprosjektet 50%, 2 prosjektmedarbeidere Smartbo i tils. 50%, 5 prosjektmedarbeidere frikjøpt på timer til Læringsnettverk/Kunnskapsdeling.
		
		Samarbeid:
		Senter for omsorgsforskning Midt Norge, Høgskolen i Nord-Trøndelag,

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	man frikjøpt ressurser tilsvarende 50 % stilling (fordelt på 2 personer) som har arbeidet med utvikling og implementering av Velferdsteknologi i pleie og omsorgstjenestene. - Informasjon og kompetansespredning: etablert Facebookside, nettbasert grunnkurs i velferdsteknologi på KS-læring: premiert 10 av de ansatte som fullført kurset innen 1.10.15 - Pilot på Samveis Veikart; gjennomført 10 workshops med ansatte innen ulike tjenesteområder - Felles responssenter for trygghetsalarmer i Værnesregionen som følge av innspill i workshop utarbeidet plan høst 2015 – start 2016. Har publisert en fokusartikkel i juni 2014 til ulike media (lokalaviser, nasjonalt blad, sosiale media, nettsider) i Nord-Trøndelag med erfaringer om bruk av velferdsteknologi. Har gjennomført internundervisning for alle ansatte i etat omsorg om temaet velferdsteknologi, samt deltatt på personalmøter ved spørsmål. Alle prosjektene er forankret politisk, administrativt og ute på enhetene. **4A. Bo lengre hjemme** I 2013 ble det gjennomført et forprosjekt, der Værnesregionen deltok på utvikling av en løsning der Alarmer fra sensorteknologi kom direkte inn i den elektroniske pasientjournalen. Deler av elementer i forprosjektet ble videreført i hovedprosjekt, der man har utvidet bruken av velferdsteknologi til alle kommuner i Værnes regionen. Pr 1.12.15 32 trygghetspakker i drift i Stjørdal. **4B. Smartbo** – en demonstrasjonsarena for velferdsteknologi. **4C. Bildetolketjeneste for døve** Vi har tatt i bruk bildetolketjeneste for døve i tjenesten. **4D. Læringsnettverk** for velferdsteknologi – 6 kommuner deltar. **2 Hverdagsrehabilitering** (kvalitetsutvikling av brukerarbeid) Prosjektleder for Hverdagsrehabiliteringsprosjektet er engasjert i 50 % stilling for perioden 2014 - 2015 på midler fra UHT. Oppstart av tjenesten HDR 1. september, har hatt jevn pågang med henvisninger. Inngått avtale med SOF om samarbeid om pilotstudie med forskning på etablering av Hverdagsrehabilitering. Formålet med forskningen er gjennom en innledende forundersøkelse å utvikle erfarings basert kunnskap om en tverrfaglig Arbeidsmodell for hjemmebasert rehabilitering. Har bistått	Fylkesmannen, Utviklingssenter for sykehjem i Nord-Trøndelag. Samarbeidet består i prosjektsamarbeid, forskningssamarbeid, felles konferanse. **Metoder for læring og utvikling**: • Nettverk • Forskning • Fokusartikkel i media • Deltakelse i utviklingsarbeid (deltatt på utvikling (pilot) av metodikk for tjenesteinnovasjon i offentlig sektor) • Evaluering • Konferanser – deltatt, arrangert, formidlet

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	andre kommuner i oppstart/delt erfaring, gjennomført hospitering og undervisning, Gjennomført *Rullatorløp* for å få blest om tiltaket. **3 Oppfølging av Læringsnettverk i riktig legemiddelbruk** Samarbeider med USH Verdal og SOF om forskningsprosjekt for å se på effekt av tiltaket. UHT i Stjørdal har deltatt i 2 av dem. Delprosjekt 1 "Registrering av resultat av legemiddelgjennomganger fra kommunenes evaluering". Delprosjekt 3 "Innovasjonens effekt på lang sikt". UHT har deltatt i styringsgruppe av alle prosjektene. **4 Demensomsorgens ABC,** prosjekt i egen kommune, 100 personer deltar innen ulike tjenester. Holdt Helse- og omsorgskonferanse med 225 deltakere i samarbeid med SOF, FM, Høgskolen i NT, spredning via regional samling for 6 utviklingssentra. **5**Prosjekt knytet til **pasientforløp**. Gjennomført pilotprosjekt i 2015.	
Sør-Trøndelag fylke 25 kommuner 310' innbyggere **Utviklingssenter for sykehjem (USH)** Vertskommune: **Trondheim kommune**	**Prioriterte satsinger i 2015** Fokus på sentrale faglige utfordringer og oppgaver i eget fylke i helse- og omsorgstjenestene: 1 **Lavollen aktivitetstilbud** til yngre personer med demens, tilbud til yngre med demenssykdom i tidlig til moderat fase. 18 personer har hatt tilbud i 2015. **2 Prosjekt fysisk aktivitet**, rettet mot demenssyke på Lavollen. Kartlegging av ønsker og oppfølging av ansatte. 3 **Underveis – helhetlig tilbud til pårørende** med krevende omsorgsoppgaver, etablert kontakttelefon, veiledning i hjemmet og fleksible avlastningsordninger – herunder ettermiddagsavlastning. Skal delta i prosjekt *oppfølging etter demensdiagnose* som modellkommune. **4 Riktig legemiddelbruk**, stort fokus på pasientsikkerhetsprogrammet i 2015, samarbeidet med Åfjord. Invitert alle kommuner og 14 deltok i læringsnettverk.	**Organisering**: Trondheim kommune og Åfjord kommune er vertskommune for USHT i Sør – Trøndelag. Søbstad helsehus har vært med siden prosjektstart i 1999, I 2015 har det vært stort fokus på nettverksbygging i fylket. Dette har skjedd i **samarbeid** med Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, KS, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Fylkestannlegen i Sør - Trøndelag og Livsglede for eldre. Kommunene i

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	5 Helsetilbud til personer med nevrologiske sykdommer – opplæring av personalet, 4 plasser til denne målgruppen. **6 Musikkbasert miljøterapi,** opplæring av ansatte i samarbeid med Bergen Røde kors og Nord universitet. **7 gjennomført prosjekt tverrfaglig veilederteam vår 2015,** startet spredningsarbeid. **8 Fagdag for nye sykepleiere etter 1 års praksis** med presentasjon av arbeidsgiver **9 Demensomsorgens ABC**, gjennomført 4 fagseminar i 2015, totalt 24 av 25 kommuner har deltatt med ansatte som har fullført eller er i ferd med å fullføre. Miljøbehandlingsdelen er startet opp som videreføring av Demensomsorgens ABC, over 50 stk. fra 3 ulike kommuner har gjennomført i 2015. **10 Treningsarena for sykepleiefaglige prosedyrer**, med simuleringsdukker, startet opp høst 2014, i drift i 2015, men noe utskifting, videreføres med ressursperson fra hver avdeling. **11 Velferdsteknologi, i 2015** har arbeidet handler om innføring av pasientvarslingsanlegg på Bromstad sykehjem, resterende blir implementert i 2016. Utarbeidet håndbok for innføring som følges. Følgeforskning av implementeringen, samt laget digital læreplattform. Skal opprette en stiling på 40% for å spre og implementere veikart for tjenesteutvikling i Trondheim kommune. Sykkelprosjekt med film fra kjente områder	fylket ble invitert til dialogmøter våren og høsten 2014. **Sentrale samarbeidspartnere:** Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST) og Nord-Trøndelag (HiNT) Senter for omsorgsforskning (SOF) Midt-Norge Fylkesmannen i Sør – Trøndelag (FM) St. Olavs Hospital, NTNU og SiNTEF Ressurssenter for Demens i Trondheim kommune Regionalt kompetansesenter for lindrende behandling Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse (NKAH) **Metoder for læring og utvikling**: Nettverk, læringsnettverk Internkurs, refleksjon Brukerinvolvering og brukermedvirkning Workshop/verdenscafe Kurs hospitering

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
Sør-Trøndelag fylke 25 kommuner 310' innbyggere **Utviklingssenter for hjemmetjeneste (UHT)** Vertskommune: **Åfjord kommune**	**1 Fag og tjenesteutvikling** *Samhandling m sykehus*, elektronisk meldingsutveksling, etablert egen faggruppe for alle kommuner med fagprogrammet Profil i Sør-Trøndelag, har implementert nye vedtatte avtaler og maler for inn/utskriving *Riktig legemiddelbruk* Felles prosjekt m læringsnettverk, 16 team i gang; legemiddelgjennomgang, samstemming av lister, kartleggings/vurderingsverktøy og bedre dokumentasjon i epj. *Demensvennlig samfunn* Åfjord første kommune i S-T og nr 9 i landet med vedtak i kommunestyret. Mange tiltak igangsatt. Videreføre dagaktivitetstilbud. *Fysisk trening 60+/80+* Videreføre tilbud, økende aktivitet i 2015 *Samarbeid med frivillig* Etablert gruppe for strategi for samhandling i Åfjord **2 Pådriver Studenter og elever** Ferdigstilt prosjekt lær, reflekter, praktiser i 2015. **3 Kompetanseutvikling** *Demensomsorgens ABC* arr. 4 fagseminar i 2015, 24 av 25 kommuner har fullført eller er i løp. UHT bistår ved oppstart og gjennomfører fagseminar *Lindrende omsorg ved livet slutt utarbeidet* retningslinjer/veileder for Fosen-området i samarbeid med Senter for samhandling og telemedisin 2 timers kurs. Skal sikre trygg overføring mellom sykehus og hjem og felles retningslinjer for oppfølging *Hverdagsmestring fokus på kompetanse* /tankesett i personalgruppen, kurs i motiverende samtaler/intervju *Eden alternative opplæring i omsorgsfilosofien i hele omsorgstjenesten* **4 Forskning og utvikling** *Velferdsteknologi* Deltatt i nasjonalt prosjekt, laget rutiner og sporing ved GPS, har vært aktiv i utprøving av andre typer velferdsteknologi hos hjemmeboende. Bistår andre kommuner med innføring i velferdsteknologi og nettverksarbeid. Opprettet 40% stiling til å lære opp andre kommuner i bruk av Veikart.	**Læringsnettverk pasientsikkerhet** **Work-shop** med kommuner i ST i samarbeid med FM – avklarte satsingsområder kommunen har behov for **Samarbeid m SOF og NTNU om diverse forskningsprosjekt:** **-F**rivillighet -Sykepleiernes opplevelse og erfaring med dokumentasjon av eldres psyk Helse -Pasientsikkerhet og dokumentasjonspraksis - Når vi ikke kan gjøre alt – om prioritering ved knapphet på ressurser **Ad spredning** Facebookside Gir ut Fagnytt felles USHT Sør-Trøndelag 2 g / år, spre erfaringer med ulike prosjekt Deltar på ulike konferanser mm med undervisning

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
Møre og Romsdal **36 kommuner** **264' innbyggere** **Utviklingssenter for sykehjem (USH)** Vertskommune: **Kristiansund** **Sak 11/7075** **NB!** Etablert videreutdanninger i samarbeid med HiM	**Prioriterte satsinger i 2015:** I 2015 arbeider vi spesielt med nettverksarbeid/ læringsnettverk, innovasjon og tjenestedesign, ernæring, etikk og velferdsteknologi. Brukerinvolvering er en fellesnevner i alle våre prosjekt, men også et eget satsingsområde i stadig utvikling. Måloppnåelse på alle innsatsområder: 1. Læringsnettverk i forbedringsarbeid for kommunene i Møre og Romsdal ble gjennomført med siste samling desember 2014, 2015 – jobbet med egne tema og sluttrapport. Felles erfaringskonferanse i mai 2015 2. Videreutdanning i Trygg legemiddelhåndtering ble startet opp i samarbeid med Høgskolen i Molde høsten 2014. Studiet utvides og videreføres i 2015. Ny videreutdanning startet høst 2015; Behovsdrevet innovasjon og tjenestedesign i off. sektor. 5. Samveis, innovasjon og Velferdsteknologi Deltar i Midtnorsk velferdsteknologinettverk, hatt to samlinger i læringsnettverk vår 2015, erfaringskonferanse i mai 2015. Publisert arbeidshefte i bruka velferdsteknologi vår 2015. 6. Drift av fagnettverket, 4 nettverksdistrikt, 1-2 samlinger pr år. Team velferdsteknologi, aktiv omsorg, trivselsvenn i ordinær drift fra 2015., 7. Opprettet ernæringsnettverk for å følge opp implementering av Kostkofferten.	**Organisering**: Rokilde sykehjem i Kristiansund kommune er sete for Utviklingssenter for sykehjem i Møre og Romsdal (Rokilde USH). Rokilde USH er organisert som en egen avdeling ved Rokilde sykehjem. Fag- og samarbeidsrådet er sammensatt av representanter fra: Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Høgskolen i Molde, Kristiansund v.g. skole, Helse Møre og Romsdal HF, Brukerrådet ved Rokilde sykehjem, sykehjems overlege, hovedtillitsvalgt NSF Kristiansund kommune, og stab-støtte Kristiansund kommune. **Læringsnettverk i forbedringsarbeid** – felles presentasjon i mai 2015 Læringsnettverk velferdsteknologi, laget arbeidshefte til refleksjonshete Våke vår 2015. Har delt fylket i 4 fagnettverksdistrikt, 1-2 samlinger pr år. **Samarbeid om to videreutdanninger med HiM**: - Trygg legemiddelhåndtering - Behovsdrevet innovasjon og tjenestedesign i off. sektor

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
Møre og Romsdal **36 kommuner** **264' innbyggere** **Utviklingssenter for hjemmetjeneste (UHT)** Vertskommune: **Ålesund kommune er** **Sak 15/2963** **NB** Samarbeid om å etablere en Arena for Læring om Velferdsteknologi; ALV-Møre Film: *Margot og Velferdsteknologien*	1 **Pådriver for fag og tjenesteutvikling** *Innovasjon og velferdsteknologi* - Har samarbeidet om en forskningssøknad for å utvikle Helsekuben, i samarbeid med HF, Møreforsk, akademia, kommuner og andre. - Har samordnet ulike miljø som jobber med aktiviteter knyttet til velferdsteknologi, og etablert to grupper som leses av hhv UHT og USH som skal lede læringsnettverk for aktuelle deltakere. Vil bruke veikartet . Har også fått i oppdrag fra FM å gjøre veikartet kjent for kommunene i fylket. Har kontaktet NTNU Ålesund for å få veikartet inn i utdanningene. Vil gjøre dette gjennom videreføring av velferdsteknologinettverket - Har utarbeidet to brosjyrer rettet mot pensjonister og 60+ med tanke på å bo lengre hjemme og hva som er viktig for et godt liv i eldre år, i samarbeid med en videregående skole og Ålesund kommune. - Pilotutprøving av opplæringsverktøyet Velferdsteknologiens ABC i samarbeid med KS. - Film *Margot og velferdsteknologien* - *Bruk av Skype i sykehjem:* utvider prosjektet på grunn av gode erfaringer, knyttet forskning til prosjektet i regi av NTNU. - *Jeg kan* – eget prosjekt om bruk av velferdsteknologi til personer med utviklingshemming, samarbeidsprosjekt det også er knyttet forskning til. *Pasientsikkerhetsprogrammet* - Læringsnettverk for 7 kommuner i riktig legemiddelbruk i sykehjem *Hverdagsrehabilitering* Prosjekt avsluttet i des 2015. Resultatet viser at dette nytter. For de 33 brukere som deltok er behov for tjenester redusert med 30%. Skal nå implementeres for alle. *Etisk refleksjon i Ålesund* UHT har vært pådriver for å etablere dette i alle virksomheter *Forebyggende hjemmebesøk og motiverende intervju* Har deltatt i nasjonalt prosjekt, i 2015 resultert i et kurstilbud for ansatte, testet på 30 personer, rulles ut i alle kommuner fra 2016. *Kreftkoordinator* Samarbeid mellom UHT, kommunen og kreftforeningen. I 2015 har fokus vært;	**Samarbeid**: KS, FM, kommuner. Delt stilling mellom Utviklingssenter for hjemmetjenester og Høgskolen i Ålesund knyttet til velferdsteknologi og innovasjon. **Metoder for læring og utvikling**: Prosjekt Læringsnettverk Erfaringskonferanse **Behovsdreven innovasjon**: Samarbeidsaktør i ALV Møre(arena for læring om velferdsteknologi). UHT, Senter for Omsorgsforskning Midt Norge, Ålesund kommune, Høgskolen i Ålesund og NAV-hjelpemiddelsentral i Møre og Romsdal har inngått et samarbeid om å etablere en Arena for Læring om Velferdsteknologi; ALV-Møre (i 2013 et tverrfaglig samarbeid på en felles læringsarena, der en benytter behovsdreven innovasjon som metode. **Kulturdimensjon**: Ålesund og Sunnmøre har tradisjon for å være dyktige i å etablere klynger og partnerskap på tvers av næringsliv, forskningsinstitusjoner og det offentlige innen skipsfart og denne kulturen og kompetansen mener vi vi kan nyttiggjøre oss også innen velferdsteknologi

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	helseopplysning og forebyggende arbeid, gode rutiner og systemer i kommunenes kreftomsorg, kompetanseheving, og rådgiver, veileder, guide og tilrettelegger for kreftpasienter og pårørende(eks fredagskafe) **2 Pådriver for videreutvikling av praksistilbud studenter, elever, lærlinger** *Felles stilling mellom UHT og NTNU for* å få et tettere samarbeid for å oppnå en kunnskapsbasert utvikling knyttet til implementering av velferdsteknologi i kommunene. **3 Pådriver for kompetanseutvikling hos ansatt** *Hospitering og undervisning lindrende behandling* Deltatt på Demenskonferansen og Omsorgskonferansen med innlegg. I samarbeid med FM. **4 Forskning og utvikling** Flere av prosjektene nevnt under pkt 1 er også forskningsprosjekt som følges av ulike forskningsmiljø 8SOF, NTNU) mv **Andre etablerte nettverk** • Det faglige nettverk i Møre og Romsdal: UHT og USH i Møre og Romsdal har sammen med fylkesmannen i Møre og Romsdal, Helse Møre og Romsdal, de tre høgskolene i Molde, Ålesund og i Volda, Senter for omsorgsforskning og alle de 36 kommunene i Møre og Romsdal etablert et faglig nettverk. Kommunene er delt inn i 4 nettverk som har møte sammen med USHT minimum en gang per år. Det arrangeres møte i det overordna faglige nettverket en gang per år, som består av alle involverte, men der en representant fra hver av de fire nettverkene også deltar. I tillegg arrangeres det erfaringskonferanse to gang per år; en omsorgskonferanse og en demenskonferanse. Nettverket har egen nettside: www.ogbedreskalvibli.com Møtene i det overordna faglige nettverket og møtene ute i kommunene har alltid en agenda der målene i strategidokumentet har en sentral plass. • Det Midt Norske nettverket for USHT.	

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
Sogn og Fjordane **26 kommuner** **109' innbyggere** **Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjeneste (USHT)** Vertskommune: **Førde kommune, Førde helsetun og hjemmetjenesten i Førde kommune** **Sak 09/2316,**	**Satsingsområder i 2015** **Demensomsorg**: Pårørende arbeid ved dagaktivitetstilbudet for hjemmeboende personer med demens. Ansatte har hatt en mer oppsøkende rolle i hjemmet, særlig der det har vært utfordrende situasjoner, starte med tillitsperson for disse. Prosjektet videreføres i 2016. **Personsentrert omsorg**: Kompetanseutvikling for ansatte i samarbeidende kommuner, VIPS og Marte-Meo samt demensomsorgens ABC **Hverdagsrehabilitering**: Har bistått Gloppen kommune og hatt 2 fagdager, nettverk, erfaringsutveksling mellom kommuner med dette tema. **Velferdsteknologi**: Fylkesdekkende samarbeid, etablert kunnskaps og erfaringsgrunnlag lokalt for å støtte implementering i kommunene. Bistått 4 kommuner med innføring av medisindispenser, aktivisering og trygghetspakker, samt et prosjekt knyttet til velferdsteknologi ved kommunalutbygging. **Fagnettverk i samarbeid med Pasientsikkerhetsprogrammet** Tema medisinbruk blant eldre, med vekt på multifarmasi, rett legemiddelbruk i sykehjem/hjemmetjeneste, totalt 11 kommuner **Læringsarena for elever og studenter**: Prosjekt i Førde med ungdomsskoleelever som får arbeidspraksis i sykehjem. Program lagt på nettside til bruk for andre Tett samarbeid med Høgskole/sykepleierutdanning, resultert i mange FOU-prosjekt, herunder praksismodell for helhetlig bilde av demensomsorg. Publisert artikkel i Geriatrisk sykepleie. Traineeprosjekt for sykepleiere, 1 år av pilot gjennomført.	**Organisering**: Ett utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester **Samarbeider**: Høgskolen i Sogna og Fjordane, FM, Helse Førde, fylkeskommunen , senter for omsorgsforskning Vest, USHT Vestlandet, regionalt kompetansesenter for eldremedisin og samhandling (SESAM), nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse, Flora, Gloppen, Aurland og Eid kommune, vestlandsforskning (IT), kompetansesenter for lindrende behandling Helse Vest, NAV hjelpemiddelsentralen i Sogn og Fjordane. Har hatt kontakt med alle kommuner i fylket ulike prosjekt **Spredning**: Internett, informasjonsbrosjyre, ressurssenter for kommunene.

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	System for fagutvikling og læring der kunnskapsbasert praksis er førende(Førde) **Lindrende behandling**: Gjennomført seminar/internundervisning i grunnleggende palliasjon, jobber med standard og rutiner i samarbeid med kreftkoordinator og kompetansesenter for lindrende behandling, videreføres i 2016. **Samhandling for bedre pasientsikkerhet**: Opplæring og læringsnettverk fokus fallforebygging. Ansatte ved USHT har gjennomført nordisk forbedringsagentutdanning **FOU**: Forebyggende hjemmebesøk og MEDCED i samarb m SOF og andre USHT i Vest, formidlingsarbeid i 2015, Koordinerer ABC-modellene i fylket, 10 fagseminar for 17 kommuner i 2015 Deltatt på skriveseminar	
Hordaland **33 kommuner** **511' innbyggere** **Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjeneste (USHT)** **Vertskommune:** **Bergen kommune** - **Sak 12/1830**	**Prioriterte områder i 2015** USHT i Hordaland konsentrerer sitt arbeid omkring kvalitet og kompetanseutvikling i kommunene. • Pasientsikkerhet • Velferdsteknologi • Lindrende behandling og omsorg ved livets slutt • Hverdagsrehabilitering • Demens • Ernæring • Forebyggende hjemmebesøk • Internasjonalisering Aktivitetene ved senteret er økende. Vi blir etterspurt av kommunene i fylket og andre steder i landet. Vi er engasjert i flere interkommunale samarbeidsprosjekter. Vi deltar også i flere forskningsprosjekter i samarbeid med Senter for omsorgsforskning vest (SOFV) ved Høgskolen i Bergen, Universitetet i Bergen, og SESAM. Vi tilrettelegger for	**Organisering:** USHT Samlokalisert med ulike helsetjenester i sentrum, organisert på seksjonssjef-nivå. Fag og samarbeidsråd – 2 møter i 2015. er tilknyttet byrådsavdeling for helse og omsorg i Bergen kommune Har 4 faste stillinger og flere prosjektansatte. Læringsnettverk, fagdager, kurs, seminar og konferanser

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
Aktiv pådriver på mange felt	forskning gjennom denne deltakelsen. 1 **Pådriver for fag- og tjenesteutvikling** *Læringsnettverk i pasientsikkerhetsarbeid*, 17 kommuner deltar - Fokus forebygging av fall og trykksår - Prosedyre om forebygging av fall er implementer i hele Bergen k. - Gjennomført spørreus av alle deltakere om effekt av arbeidet/implementering mv. presenteres vår 2016 *Velferdsteknologinettverk for kommuner i Hordaland* - To samlinger, 17 kommuner, mange samarbeidspartnere, fokus på erfaringsdeling. Kommuner som deltar i nasjonalt velferdsteknologi-program er med som ressurser. **2 Pådriver videreutvikling av praksistilbud** - Bidragsyter til norsk / dansk konferanse om pasientsikkerhet mai 2015 - Inngått samarbeid med Hordaland Fylkeskommune om undervisning på fagdager for lærere i helsefag, mm - Studentaktiv modell – utvikling av modell for veiledning av sykepleiestudenter i praksis - Samarbeidsprosjekt om palliasjon i hjemmet HiB, HF 3 **Pådriver for kompetanseutvikling hos ansatte** *Kunnskapsbasert praksis* – pådrivere, egen klasse i Bergen m skreddersydd undervisning, høst 2015. - Jobbet med kunnskapsbaserte prosedyrer, bistått i Bergen og Fedje kommune, gratis tilgjengelige på fagprosedyrer.no på Helsebiblioteket - Utarbeidet kunnskapsbasert prosedyre for Livets siste dager i samarbeid med kompetansesentret for Lindrende behandling i Bergen og tre kommuner. *Arrangerer Helse og omsorgskonferansen* sammen med FM i Hordaland, KS og Senter for Omsorgforskning **4 tilrettelegger for forskning og utvikling** Deltar i flere forskningsprosjekter og tilrettelegger for forskning i kommunene i sitt	Samarbeider med SOF og USHT i Vest, samt nært samarbeid med FM.

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	nedslagsfelt., eks. - Tannhelsetilbud i hjemmetjenesten - MedCed, SOF og USHT Vest - Forebyggende hjemmebesøk - Med i styringsgruppe Diabest - SAmPROFF, - Hverdagsrehabilitering	
Rogaland / Hordaland **Hhv 8 / 11 kommuner** **Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Helse Fonna (USHT)** Vertskommune: **Haugesund kommune** **Sak 10/1424** **Bjørgene omsorg- og utviklingssenter i Haugesund** **NB!** **FOU samarbeid mellom helseforetak, høgskole og kommuner.**	**Rapporterte prioriterte områder i 2015** *Interkommunalt samarbeid om etisk kompetanseheving* - Bidratt med veiledning og opplæring i etisk refleksjonsgrupper i kommunene - Arrangert interkommunal etikk-veilederutdanning , kursrekke vår og høst 2015, på høsten var kursrekken rettet mot ledere i Haugesund. - Etablert og drifter etikk-råd for helse- og omsorgstjenesten i Haugesund kommune *Pas. Og brukerrettighetsloven kap 4A* - Bidratt til å etablere overordnet ressursgruppe, holder kurs, veileder og formidler hjelpemidler *Etablert nettverk for fagansvarlige sykepleiere i Haugesund* - 4 møter i 2015 *FOUSAM-nettverk – følger opp samhandling med helseforetak og kommuner* *Velferdsteknologi og innovasjon* - Fellesprosjekt, prøver ut videokommunikasjon med brukere i hjemmetjenesten *Aktiv omsorg og musikkterapi* - Hatt kurs og veiledning og tema i nettverk *Nettverk lindrende behandling* - Deltar i Helse Fonnas nettverk og deltok bla. I planlegging og gjennomføring av regional samling for alle nettverk i Vest - Etablert refleksjonsgruppe for sykepleiere i hjemmetjeneste og helseforetak som arbeider med døende og deres pårørende. Fokus stressmestring og	**Organisering av FOU-samarbeid:** FOUSAM - Sammen om bedre helse: FOUSAM er en felles forsknings- og utviklingsenhet mellom Helse Fonna helseforetak, Høgskolen Stord/Haugesund og 18 kommuner. Samarbeidet om enheten er forankret i forpliktende avtaler mellom partene, i tillegg til samarbeidsavtale med Høgskolen Stord/ Haugesund (HSH). Mandat og oppgaver er gitt av Samhandlingsutvalget (SU), som er ansvarlig styringsorgan. Sammen kan kommunene, helseforetaket og høgskolen løse utfordringene i Samhandlingsreformen, tilpasset regionens struktur og behov. **Samarbeider med:** Utviklingssenteret samarbeider med følgende kommuner i Helse Fonna

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	egenomsorg. *Fagnettverk geriatri- deltaker* - Har hatt fokus på forebygging av fall, forebygging av sår, ernæring, legemidler, demens *Demensomsorgens ABC – gjennomført flere fagseminar* *Pasientsikkerhetsprogrammet* - Etablert læringsnettverk hvor 4 kommuner fullførte. *Besøkshunder* - Bidratt til å formalisere avtaler mellom institusjoner og besøkshundekvipasjer, bidratt til etablering av nettverk *Brukermedvirkning* - Bidratt til å etablere brukerråd ved to omsorgssentre i Haugesund, skal bistå øvrige i 2016. *Kurs for fremmedspråklige sykepleiere med støtte fra FM*	distriktet: Haugesund, Karmøy, Utsira, Bokn, Tysvær, Vindafjord, Sauda, Suldal, Sveio, Bømlo, Stord, Fitjar, Tysnes, Etne, Kvinnherad, Jondal, Ullensvang og Odda og Eidfjord. Utviklingssenteret samarbeider også med Høgskolen Stord Haugesund, Helse Fonna helseforetak, Haugesund kommune, Senter for omsorgsforskning Vest og Fylkesmennene i Rogaland og Hordaland. Ovrige samarbeidspartnere er de andre utviklingssentrene i vest, Helsedirektoratet, videregående skoler, og frivillige organisasjoner, lag og foreninger.
Rogaland fylke **26 kommuner** **466' innbyggere** **Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT)** **Vertskommune:** **Stavanger kommune er for USHT** **Helsehuset Stavanger** **Sak 15/4244**	**Utviklingsprosjekter 2015** **Riktig legemiddelbruk i sykehjem og hjemmetjenester**. Videreføring av prosjekt med nye læringsnettverk vår 2015, 13 team fra 6 ulike kommuner, nå også inkludert bofellesskap, 3 samlinger med veiledning i mellom. Totalt 9 av 18 kommuner har deltatt i ulike læringsnettverk innen legemiddelhåndtering fra 2013- 2015. **Demensarbeidslag i hjemmetjenesten** UHT startet opp prosjektet "Demensarbeidslag i hjemmetjenesten" i Stavanger kommune høsten 2012. Prosjektet er avsluttet og nå videreført til fire av totalt seks virksomheter i kommunen. USHT leder nå et nettverk for de som har demensarbeidslag i kommunen. Dette for å styrke lagfølelse og kompetanse for gruppen. Arbeidet er integrert i ny demensplan for Stavanger kommune.	**Samarbeid**: Fylkesmannen, kommunene, andre USHT i regionen, senter for omsorgsforskning, utdanningsinstitusjoner, KS, eksterne leverandører, Nasjonalt velferdsteknologiprogram. **Organisering**: Lokalisert ved helsehuset i Stavanger som *en* avdeling. 4 årsverk til sammen. En prosjektmedarbeider har velferdsteknologi som ansvarsområde **Metoder for læring og utvikling**:

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
NB! **Omfattende satsning på velferdsteknolog**	**Trygghetspakken** Stavanger deltar i nasjonalt velferdsteknologiprogram, prosjektmedarbeider fra USHT, tester ut trygghetspakker med digital trygghetsalarm **Dokumentasjon v CosDoc+** Dokumentasjon via nettbrett ute i felt, pilotprosjekt i 2015 **Morgendagens hjemmeomsorg** Utprøving av å bo lengst mulig hjemme ved bruk av velferdsteknologi, behovsdrevet innovasjon Utprøving av legemiddelløsning for hjemmeboende, ved hjelp av teknologi **Deltar i Norwegian smart Care Cluster NSCC** Formilder deltakelse til ulike utprøvingsprosjekter innen velferdsteknologi, andre kommuner, samt andre USHT i Vest **Pilot i Ernæringsprosjekt** knyttet til Pasientsikkerhetsprogrammet. USHT bidrar i gjennomføring videre i 2016. **Tilstedeværelse** gjennom hudberøring, prosjekt i 2 kommuner, formidlet via fagseminar og internundervisning **Forskningsaktivitet – deltatt i** - MEDCED - Demenssykdom og samfunnsøkonomi - Forebyggende hjemmebesøk i Vest - Aktivitetsdosetten - Ledet interkommunalt Masterverksted; 34 medlemmer fra 6 kommuner, 5 samlinger i 2015, stimulere ansatte til å ta mastergrad samt skape nettverk -	**Læringsnettverk:** - Nettverk velferdsteknologi og innovasjon - Læringsnettverk legemidler - Ernæringsnettverk - Interkommunalt nettverk hverdagsrehab. - Interkommunalt palliasjonsnettverk/ Møteplassen Prosjekt Interkommunalt samarbeid Evaluering Erfaringskonferanse Publisering av rapport fra prosjekt e-læring Forskning Nyhetsbrev, nettsider, presentasjoner på seminar, fagdager mm samt publikasjoner **Masterprosjekter** - Erfaring med IP til pasienter med behov for palliativ pleie og omsorg - Sykepleiers erfaring med akutt funksjonssvikt hos hjemmeboende sårbare eldre - Dokumentasjon i sykehjem

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
Vest-Agder fylke **15 kommuner** **180'innbyggere** **Utviklingssenter for sykehjem (USH)** **Vertskommune:** **Songdalen kommune** **– Songdalstunet Bo og behandlingssenter** **Utviklingssenter for hjemmetjenester (UHT)** **Vertskommune:** **Kristiansand kommune** **Sak 14/5372** **NB!** **God rapporterings mal for kort beskrivelse av utviklingsprosjektene.**	**Hovedsatsningsområde i Vest-Agder for USHT Songdalen:** **Lindrende omsorg** Fellesprosjekt med UHT Kristiansand om implementering av LCP i fylket. 13 av 15 kommuner deltar med sine sykehjem. Pr høst 2015 er 9 kommuner registrert med hjemmetjenesten. **Pasientsikkerhetsprogrammet** Riktig legemiddelbruk i sykehjem og hjemmetjeneste, læringsnettverk, 2 fagdager i 2015, tot mer enn 200 personer deltatt. Ønsket videreført med årlig fagdag. **Velferdsteknologi** *Mulighetsrommet* – visningsmiljø etablert i Kristiansand. 158 personer fordelt på 28 grupper har besøkt sentret i 2015. Fagdag, undervisning og møter *Samspill – varsling og lokaliseringsteknologi* I 2015 er det brukt GPS på 27 personer, 7 brukere har testet medisindispensere, 1 har testet digitalt nattilsyn, samt økende bruk av døralarmer og bevegelsessensorer – mest i sykehjem. Det skrives erfaringsrapport i jan. 2016. *United4health* EU-prosjekt/samarbeidsprosjekt med uttesting av hjemmemonitorering. Prosjektet gjennomført og avsluttet i 2015, videreføres i drift. Laget nye inklusjonskriterier og gjennomført mye opplæringstiltak *Felles telemedisinske løsninger i Agder* Videreutvikling av United 4Health, utvikle pasient og tjenesteforløp, teste teknologiske løsninger og forske på gevinstrealisering, start 2015 – går til 2019. *Nasjonalt responssenter for digitale trygghetsalarmer* Kristiansand kommune har ansvar, forberedende arbeid i 2015, anbudsprosess og start vår 2016. **Alderspsykiatri/demensutredning og behandling** - Effekt av dagaktivitetstilbud for personer med demens	**Organisering**: Har felles strategi og virksomhetsplan med UHT Kristiansand USHT Kristiansand kommune - Kommunal fagstab: USHT Kristiansand bestående av USHT's leder, fagkoordinatorer, og prosjektledere med engasjement tilknyttet spesifikke prosjekter. Fra 2014 er USHT plassert i virksomhet for innovasjon og helsefremming. USHT-leder og fagkoordinatorer vil utgjøre en del av en større FOU-stab bestående av blant annet prosjektutviklere og rådgivere innen e-helse og velferdsteknologi, forebygging og rehabilitering, forskning, kompetanseutveksling. **Samarbeid**: Utviklingssentrene i Agder, kommuner, ks, universitet, kompetansesenter for lindrende behandling, Vest, Ressurssenter for Vold og Traumatisk stress (RVTS), Seniornett Norge, SINTEF,NKAH, Sørlandet Sykehus Helseforetak (SSHF), Telemedisins senter i Tromsø, fm, senter for omsorgsforskning, Sekretariatet i Pasientsikkerhetsprogrammet.

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
Felles virksomhetsplan for USH og UHT I Vest-Agder	Pasientsikkerhet i sykehjem **Interkommunale fagnettverk** Samtlige kommuner deltar *Lindrende omsorg* - 3 fagdager, har i tillegg - kursopplegg for helsefagarbeidere og ufaglærte - Implementering av individuell plan for palliative pasienter, *Demensomsorg* Tema for nettverk; Smertekartlegging av personer med demenslidelse og kommunikasjonsproblemer, oppfølging etter diagnose, aktivitetsvenn, bruk av sang og musikk *Aktivitet og mestring* Fokus tjenester til personer med utviklingshemming, *Nettverk for ledere av Øhjelp døgnopphold* Fokus erfaringsutveksling og kompetansebehov, oppstart 2015, planlagt to samlinger 2016. *Fagutvalg felles for Agderfylkene* for eHelse og velferdsteknologi 6 møter i 2015, erfaringsutveksling og kompetanseoverføring *Fagutvalg rehabilitering*, 7 kommuner og sykehuset, samarbeid og oppgavefordeling. 4-6 møter pr år, avklarer ansvar knyttet til pasientforløp, foreslått gruppebasert hjerterehabilitering og gruppebasert lungerehabilitering. Falles fagdag. *Mestringstilbud* gjennomført 12 kurs;. *KOLS, Diabetes 2, KiD, KiB* *Fag/prosedyredager* – trening i simuleringssenter for ansatte, gjennomført 3 samlinger med i underkant av 300 deltakere *TILT – tidlig identifisering av livsttruende tilstander* Gjennomført 3 fagdager, publisert e-læingsprogram, lagt fram plan for fremdrift og opplæring i TILT i Øhj nettverkene. Felles for Agderfylkene. **USH Songdal har jobbet med** - Frivillighet – 80 frivillige høst 2015 - Ruslevenner til personer med langtkommen demens	**Metoder for læring, utvikling og spredning**: Prosjekt Vitenskapelig artikkel Lokal og nasjonal nettside for utviklingssenteret Evaluering Læringsnettverk, fagnettverk Presentasjoner i referansegrupper Tema på nettverkssamlinger Brosjyre Reportasje på NRK Faglunsj og internundervisning Hospitering

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	- Etablert tverretatlig ressursgruppe for psykisk helse/rus - Hverdagsrehabilitering - Forebyggende hjemmebesøk **UHT Kristiansand har jobbet med:** - Fagnettverk for ressurspersoner diabetes - *Rus og psykisk helse*; drifter fagnettverk, samarbeid og aktivitetstilbud har vært fokus i 2015 - *Fagnettverk KOOS* og Smittevern og demens - *Gode pasientforløp* – hva er viktig for deg. - *Dagtilbud til personer med demens* - *Kurs og opplæringstilbud* om demens i regi av Folkebibliotekene – fra vår 2015 til høst 2016. - *Utviklet e-læringskurs i helsepedagogikk*, deltatt i samarbeidsprosjekt i regi av Helse Sør Øst - *Hverdagsrehabilitering* – er en del av nasjonalt prosjekt med følgeevaluering. - *Ernæring og kosthold* – prosjekt fra 2014 – 2016, kartlegging, utprøving og undervisning - *Morgendagens eldresenter – helsefremmende tiltak* - *Forebyggende hjemmebesøk,* tilbud hjemme eller på kontor, henvisning til sårbare eldre Implementeres i drift fra 2016. -	
Aust-Agder **15 kommuner** **115' innbyggere** **Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT)** **Vertskommune:** **Grimstad kommune**	• **Prioriterte områder i 2015** Utviklingssenteret i Grimstad har følgende satsingsområder: • demens • lindrende behandling og omsorg • aktiv mestring • etikk Utvikling av kompetanse innen etikk og etisk refleksjon er grunnleggende for alt utviklingsarbeid.	**Organisering**: Utviklingssenteret i Aust-Agder er en del av FoU-avdelingen i Helse- og sosial i Grimstad kommune. **Samarbeid og spredning**: Utviklingssenterets mandat innebærer både en interkommunal og en kommunal satsing.

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
NB! • **En ryddig og lett lest årsrapport (for mer detaljer)** • **Grundig og godt ledet prosjekt om velferdsteknologi.** • **Pådriver for kvalitetsarbeid innen kommunale helse- og omsorgstjenester også innen psykisk helse, rus og tjenester til personer med funksjonshemming.**	Den overordnede målsettingen er å bedre kvaliteten på tjenestene til brukerne og samtidig styrke og rekruttere kompetente medarbeidere gjennom å stimulere til fagutvikling og forskning og å utvikle gode læringsmiljø. Kvalitet i tjenestene med særlig fokus på riktig legemiddelbruk i sykehjem og hjemmetjenestene har hatt mye fokus i 2014 gjennom arbeidet med Pasientsikkerhetsprogrammet. **Gode Pasientforløp** Gjennomført læringsnettverk i «gode pasientforløp» i samarbeid med KS og kommunesammenslutningen Østre Agder. Hva er viktig for deg. Arr 2 fellessamlinger for kommunene **Velferdsteknologi** Fått midler til å etablere Living Lab i 2015 i samarbeid m Universitetet i Agder. Fagdag i samarbeid med Husbanken. USHT koordinerer og følger opp forskjellige prosjekter **Lindrende omsorg** - Videreführer interkommunalt fagnettverk - Dagtilbud med bistand av frivillige avsluttet sommer 2015 pga dårlig rekruttering av nye brukere. - Møteplass for pårørende til kreftsyke startet høst 2015, interkommunalt samarbeid med sykehus og Kreftforeningen. - Palliativ plan innarbeidet fast i Grimstad kommune som del av elektronisk dokumentasjon **Demensomsorg** Kommunene bruker *tiltakspakke demens*, med oppfølging av personer med demens i hjemmet, Arrangerer fagdager knyttet til Demensomsorgens ABC sammen med Fylkesmannen for alle kommuner i Aust Agder. Delaktig i Demensvennlig samfunn og Aktivitetsvenn i regi av Grimstad kommune og	Øvrige kommuner i fylket er både målgruppe og samarbeidspartnere for Utviklingssenteret. Den interkommunale satsingen omhandler både inkludering i, og spredning av fag- og kompetansehevingstiltak gjennom blant annet FoU-prosjekter, interkommunale fagnettverk, læringsnettverk, kompetanseutvikling, og videreutdanninger. NB kontakt med alle kommuner i fylket

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	nasjonalforeningen for folkehelse. Videreføres i 2016 **Interkommunale fagnettverk:** - **Pasientsikkerhetsprogrammet** m riktig legemiddelbruk i hjemmet som tema - **Demensomsorg 2 fagdager sammen med lindrende omsorg i 2015** - **Aktiv mestring- 2 fagdager i 2015.** **Kompetansehevende tiltak** Har i tillegg mye kompetansehevende tiltak og opplæring innen de tema sentret arbeider med, åpent for alle kommuner. Utviklingssenteret har i samarbeid med Boveiledertjenesten i Grimstad har utarbeidet et opplæringsprogram for ufaglærte eller personer uten formell kompetanse i denne tjenesten. Prosjektet har fått støtte av Fylkesmannen i Aust-Agder. Innholdet er blant annet kommunikasjon, etikk, miljøarbeid. Deltar i ulike **forskningsprosjekt** knyttet til tema utviklingssentret jobber med.	
Telemark **18 kommuner** **172' innbyggere** **Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT)** **Vertskommune:** **Porsgrunn kommune**	**Innsatsområder og aktiviteter i 2015** **1. Demensomsorg / Demensfyrtårn 2015** Prøvd ut en ordning med demenssykepleier i hjemmetjenesten; svært positive for pasienter, pårørende og samarbeidende helsepersonell. Hovedmål; bedre samarbeidet rundt personer som ikke har fått diagnose, tidlig intervensjon og tilbud til pasienter og pårørende ved nylig stilt diagnose samt samarbeid om etablering av aktivitetsvenn-ordningen i vertskommunen. Det interkommunale demensnettverket har hatt 3 nettverksmøter og en fagdag. Koordinator for ABC satsingen har bidratt til et økende antall ABC deltagere i fylket også i 2015. Prosjektleder for UHT koordinerer en fornyet satsing i vertskommunen i 2015 og 2016 **2. Hverdagsrehabilitering** Arbeidet med en modell for hverdagsrehabilitering i vertskommunen har så vidt	**Organisering av utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Telemark** Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester er organisert hver for seg i to ulike virksomheter under kommunalsjefområde Helse og Omsorg. Det er et utstrakt samarbeid mellom utviklingssentrene slik at de i hovedsak fremstår som en enhet. For å nå alle virksomhetene som er under USHT's nedslagsfelt er det

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
Sak 09/1104	kommet i gang i 2015. UHT skal delta en arbeidsgruppe, arbeidet starter først i 2016. **3. Velferdsteknologi** På initiativ fra fylkesmannen er det etablert et kompetansenettverk for velfersteknologi i fylket. UHT er koordinator for nettverket. Kartleggingsstudie gjennomført av SOF Sør og UHT Telemark. Resultatene er presentert i rapport nr 7/2015 "Prioritering og kompetanse i bruk av velferdsteknologi i kommunene i Telemark, Vestfold og Buskerud". Hovedfunnene er også presentert i kompetansenettverket for velferdsteknologi. **4. Pasientsikkerhet** Læringsnettverk med kommuner fra Telemark, Vestfold og Buskerud på området forebygging av fall i institusjon og hjemmetjenester er gjennomført i 2015. Det er utarbeidet en tiltakspakke for forebygging av fall i hjemmetjenesten og et e - læringsprogram for hjemmetjenesten er påbegynt. **5. Kompetanseutvikling** Som et ledd i å møte samhandlingsreformen og pasienter som skal ha avansert pleie og behandling i hjemmet er det etablert en øvingsavdeling ved USHT Telemark. I 2015 er det gjennomført oppfriskningskurs i sykepleieprosedyrer i hjemmet, HLR kurs for ansatte i hjemmetjeneste og på sykehjem samt kurs for sommervikarer i pleie og stell. **6. Praksistilbud til studenter, elever og lærlinger** Sykepleierstudenter har deltatt i kartleggingssamtaler og utprøving av nytt kartleggingsskjema sammen **Pådriverrollen** Konferanse om hverdagsrehabilitering Konferanse om velferdsteknologi Åpen forelesning om ernæring Frie midler til 4 praksisnære utviklingsprosjekter:	avholdt to felles strategimøter i 2015. USHT Telemark har fem ansatte i 3,05 årsverk. Fag og samarbeidsråd har hatt 2 møter i 2015 **Samarbeid** Fylkesmannen i Telemark, Sykehuset Telemark HF, Høgskolen i Telemark, Senter for omsorgsforskning Sør, Utviklingssentrene for region Sør. **Metoder for læring, utvikling og spredning**: Prosjektarbeid Deltakelse i forskning Publisering av fagartikler Metoder for kvalitetsutvikling (LEAN) Læringsnettverk Lokal og nasjonal nettside Media Konferanser Forelesning (åpen) USHT har forelest på ved høyskolen i Telemark Dialogmøter med kommunene i Telemark i samarbeid med FM

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	- Systematisk gjennomføring av berøring som metode - Mestring og brukermedvirkning i hverdagen - Implementering av tverrfaglig intervensjonsmodell ved utfordrende atferd ved Demens - Risikovurdering av biologiske faktorer i hjemmetjenesten	
Vestfold **14 kommuner** **243' innbyggere** **Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT)** **Vertskommune:** **Sandefjord kommune** **Sak 14/5372** NB! • Brukerinvolvering i utviklingen av tjenester til familier med funksjonshemmede barn • Har fokus på effekt i rapporteringen av resultater.	**Prioriterte** områder i 2015 **Pådriver for fag- og tjenesteutvikling** Har etablert 6 læringsnettverk, der alle kommuner er med: fagnettverk demens, Fagnettverk Lindring – Ressurssykepleiernettverk i kreftomsorg og lindrende behandling, fagnettverk funksjonshemmede, fagnettverk psykisk helse og rus, nettverk innen velferdsteknologi, Ernæring *Pasientsikkerhetsprogrammet* riktig legemiddelbruk i sykehjem og hjemmesykepleie- 2 fagdager med 160 deltakere, samt samarbeid om sikring av legemidler ved utskriving i samarbeid med Sykehuset i Vestfold, utviklet sjekkliste som er implementert i alle kommuner. Arbeidet videreføres med fokus på fall og risikotavler i 2016. Fallforebygging i hjemmetjenesten(Sandefjord) – har kartlagt baseline vår 2015, nå iverksatt tiltak og oppfølging for å redusere fall. Individuell tilpassing, tverrfaglig vurdering av alle som er utsatt for fall/har falt. Registrering viste at det var en klar nedgang i antall fall etter prosjektperioden, men ikke så mye som ønsket. Fall med smerter/skade var redusert. Å se på sammenhengen mellom ernæring, medikamenter og sykdom som sammen fører til fall og tap av funksjon, gir en økt forståelse av hvordan vi kan forebygge, registering på egen fane i epj er en forbedring. *Velferdsteknologi og innovasjon* utviklet veiledende pleieplan innen ernæring i samarbeid med tre andre kommuner, pilot iverksatt, rapport i 2016. 7 prosjekter har fått *Frie midler* til velferdsteknologi/innovasjon; elektronisk medisindosett, spillteknologi, spiserobot, ferdighetstrening for helsepersonell. USHT bidratt til å utvikle	**Organisering**: Fra 2015: USHT egen enhet som rapporterer til Helse og sosialsjef. 2 fast ansatt, tot 14 personer med diverse prosjektstillinger. Omfatter sykehjem, bokollektiv for demente, hjemmetjenester, boliger for funksjonshemmede, rehabilitering og rus/psykisk helse tjenester. 2 møter i Fag- og samarbeidsråd i 2015: består av adm.ledelse /fagledelse, FM, Høyskolen i Vestfold, Senter for Omsorgsforskning, Fylkeskommunen, Sykehuset i Vestfold, Bruker-organisasjoner, arb.takerorg. politiker. **Metoder for læring og utvikling**: Vektlegger nettverksarbeid, brobygger mellom fagmiljøer og interkommunale tiltak i alle sine satsninger. Ønsker å få bred erfaring i interkommunalt

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	plan for Velferdsteknologi i Sandefjord kommune, vedtatt juni 2015. *Hverdagsrehabilitering* Prosjekt Best Hjemme. Fra 2013 – 2015. Avsluttet, med mål om implementere i alle avdelinger i hj.spl. i Sandefjord fra 2016. Evaluering viser god effekt og høy tilfredshet hos deltakere, 36% av de med egen rehabiliteringsplan avsluttet uten behov for videre tjenester. Krever mer ressurser i starten, men etter 10 uker mottar deltarkene i snitt 2 timer mindre pr uke enn kontrollgruppen. 2 Prosjekt innen ernæring; *Matglede* Fått midler til å videreutvikle film om matglede og jobbe med å implementere tiltak, forberedt formell oppstart fra jan 2016. *Veiledende planer* samarbeidsprosjekt for utvikling av veiledende pleieplaner for å utvikle bedre mål og tiltaksplaner og kvalitetssikre dette. Samarbeider med NSF som del av større nasjonalt prosjekt. *Barn og unge med omsorgsbehov* skape tilpassede tjenester til barn og deres familier, Brukerinvolvering i tjenesteutvikling – kartlegging av ønsker og behov, laget individtilpassede tiltak ut fra dette: Mer fleksible tjenester. Fokus i 2015: gjennomføring av prosjektet og analyse av resultat. I 2016 vil antall familier som deltar utvides. Vil teste ut app til forenklet bestilling av tjenester. *Opplæringspakke i KHOL §9 for ansatte som arbeider med utviklingshemmede,* - e-læringsprogram på 7 moduler, men mange filmsnutter, utviklet i samarbeid med eksternt firma. Ferdigstilt i 2015. 139 personer har fullført kurset pr nov 2015. Skal evalueres i samarbeid med SOF Sør. *Tid som gave* – et frivillighetsprosjekt for å teste ut frivillige som støtte til pasienter med kort forventet levetid og som avlastning for deres pårørende. Start des. 2014 – ut 2015 m pilot i Sandefjord, samarbeider med USHT Grimstad. Omfatter rekruttering, informasjonsmøte, samtale, kurs av frivillige og dybdeintervju før de settes til oppdrag. Oppfølging individuelt og i samlinger. Videreføres i 2016, skal spes modellen fra pilotprosjektet i Sandefjord.	samarbeid og implementeringsmetoder. Er pådriver for at medarbeidere utvikler kunnskapshåndterings-kompetanse. Inviterte brukere med i idedugnad for å bedre tjenesten e-læring ferdighetstrening og scenariobasert undervisning risikovurdering og tavlemøter refleksjon og teater

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	Utprøving av CosDoc+ på nettbrett i hjemmetjeneste og institusjon.Er iverksatt i 2015, videreføres i 2016, evalueringsrapport i juni 2016. **Pådriver for videreutvikling av praksistilbudet til elever, læringer og studenter** • «Aksjon sommerjobb» - et rekrutteringsprosjekt til sektoren/Helse og omsorgsyrkene for de mellom 14 og 18. • AKS – avansert klinisk sykepleie –samarb. med HIBV og Larvik kommune, bidra med studenter og veiledning, tilrettelagt for mer fokus på kommunale utfordringer **Pådriver for kompetanseutvikling hos ansatte** • Kursrekke for sykehjemsleger, kompetanseområdet Sykehjemsmedisin i samarb. Med FM • Interkommunalt ferdighetssenter, for bedre pasientsikkerhet, 7 samarbeidskommuner samt HiBV, SiV. 230 medarbeidere har gjennomført kurs i 2015. • Risikomøter – metode for forbedring (tavlemøter) Fikk midler fra FM til å utarbeide en veileder og prosedyre for dette, samt spredning til andre kommuner i Vestfold i 2015. videre spredning i 2016- • Etikk – SHT har koordinert Etikkteater i fylkene i region Sør i 2015, samt filmen *Torbjørn.* • Forsknings- og utviklingsdag i Vestfold • Kurs i helsepedagogikk • KOLS – kompetanseheving av helsepersonell i kommunene, delprosjekt i Pasientforløp Kols. 12 kommuner i Vestfold inkl SiV. Har etablert 3 Kols-ressursgrupper, 32 sy6kepleiere har gjennomført planen. Dannet eget nettverk som videreføres. • Demensomsorgens ABC, 1 oppstartseminar og 4 fagseminar i 2015. • Pasient- og brukerrettighetsloven kap 4A, kurs for ressurspersoner i samarbeid med FM og halvdagssamling høst 2015. • Månedens tema – kunnskapsoppsummering på et aktuelt tema distribueres hver	

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	måned. Tatt i bruk av flere kommuner. Fra 2016 knyttes dette til kvalitetssystemene i kommunene, **Tilrettelegger for forskning og utvikling** • Dyrebar omsorg - dyreassisterte og robotassisterte intervensjoner – prosjekt avsluttet, resultat presentert høst 2015; positiv erfaring på mange områder. • Delirium blant hjemmeboende eldre med hjemmesykepleie, prosjekt i samarbeid med OUS v Torgeir Bruun Wyller. Prosjektstart mai 2015, 141 pasienter er inkludert. Videreføres i 2016	
Buskerud **21 kommuner** **275' innbyggere** **Utviklingssenter for hjemmetjenester (UHT)** **Vertskommune:** **Drammen kommune** **sak 11/7073** **NB! Grundig satsing på velferdsteknologi**	**Prioriterte områder i 2015** **Pådriver for fag- og tjenesteutvikling innen lokalt og nasjonalt definert satsningsområder - hjemmetjenester:** **1) RAFAELA**: Klassifikasjonsverktøy for å måle optimal pleieintensitet i kommunehelsetjenesten. Et kunnskapsbasert system, utviklet i Finland av professor Lisbeth Fagerström. Videreført som doktorgradsstudium i samarbeid med Høyskolen i Buskerud og Vestfold. **2) Videreutvikling av aktivitetstilbudet ved Villa Fredrikke, et aktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens.** Tilbudet er også øremerket pårørende gjennom skolering, veiledning og aktivitetstilbud. I samarbeid med Senter for Omsorgsforskning Sør er det publisert flere Internasjonale vitenskapelige artikler. **3)Trygge spor II** Drammen kommune er fortsatt prosjekteier i videreføringen av Trygge spor II, finansiert av Forskningsrådet. Arbeidet er nært knyttet opp til det Nasjonale Velferds-teknologiprogrammet. Det er høstet verdifulle erfaringer relatert til bruk av GPS, lokaliseringsteknologi. Resultater er publisert på lokale og nasjonale kurs og konferanser. I tillegg har vi hatt en internasjonal presentasjon (Glasgow). En artikkel er	**Organisering** **Samarbeid** USH, Høyskolen i Buskerud og Vestfold, Senter for omsorgsforskning, Helsedirektoratet, kommuner, FM, UiO, forskningsmiljøer Samarbeider med øvrige fylkes i region sør **Læring og utvikling**: UHT Buskerud har en sentral rolle i å tilrettelegge for forskning og fagutviklingsarbeid og har gjennom flere prosjekter bidratt til planlegging, gjennomføring og evaluering av FoU

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	publisert i Ergoterapeuten, febr. 2015. **4) Det Nasjonale velferdsteknologiprogrammet** er nært relatert til Trygge Spor og Drammen kommune hadde i 2015 et måltall på 55 GPS er. Mange presentasjoner, og utarbeidet rapport. UHT har hatt en sentral rolle i å utarbeide Velferdsteknologiens ABC **5) Demensprosjekt bolig og velferdsteknologi** - utrednings prosjekt avsluttet i sept. 2015. **6) Aktive Spor** - et velferdsteknologisk prosjekt hvor en ønsker å inkludere personer med demens i en tidlig fase av sykdommen for å vurdere om de kan anvende ulike apper på en mobiltelefon. Avsluttet i 2015. **7) Demensfyrtårn** - UHT Buskerud ble tildelt rollen som Demensfyrtårn med fokus på tverrfaglig legemiddelhåndtering. **8) Skoleringsprogram i vurderingskompetanse** (styrke og videreutvikle medarbeidernes kliniske blikk) 60 nye medarbeidere deltatt i 2015. **9) Etikksatsing**, laget egen refleksjonshåndbok for ledere med midler fra KS, publisert nasjonalt. Grunnkurs og oppfølgingsdager i Etikk er gjennomført i 2015. **10) Lærlinger og studenter** – har ansatt en person i 100% stilling for å fremme og ivareta gode læringsarenaer for målgruppen. **Driver læringsnettverk** i samarbeid med USH Ål **Nettverk for USHT** – etablert nettverk og invitert til samlinger. Men langstrakt fylke og utfordrende kommuneøkonomier er nok en begrensning for å sende folk på fagdager.	prosjekter. Rapporter, fagartikler og vitenskapelige publikasjoner er presentert, lokalt, nasjonalt og internasjonalt. UHT samarbeider med ulike forsknings aktører som: Høgskolen i Buskerud og Vestfold, Universitetet i Oslo, SINTEFF, Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse, Senter for Omsorgsforskning. Samarbeidet med andre kommuner spesielt knyttet til det nasjonale velferdsteknologiprogrammet er særdeles verdifullt.
Buskerud **21 kommuner** **275' innbyggere** **Utviklingssenter for sykehjem (USH)**	**Prioriterte områder i 2015 Utviklingssenter for sjukeheimar i Buskerud** **Pådrivar for fag og tenesteutvikling innan lokalt og nasjonalt definerte satsingsområde.** 1) Tettare på - dag og aktivitetstilbod for personar med **nevrologiske** sjukdommar og skader. Utvikle modell for tilpassa dag- og aktivitetstilbod som kan skape meiningsfulle opplevingar og ein aktiv kvardag for personar med nevrologiske sjukdommar og skader. Oppfølging av ressursgrupper etablert lokalt i 2015.	**Samarbeid**: Organisert under kommunalsjef for Helse- og sosialsektoren. **Fag og samarbeidsråd** 1 møte i 2015; Leder USH, rådmann, kommunalsjef Helse og Kommunelege fra Ål, FM,

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
Vertskommune: **Ål kommune** **sak 14/5372**	2) Prosjekt «**Kvardagstrening for personar med Parkinson sjukdom**», Forskingsprosjekt, samarbeid med Hdir og Parkinsonforbundet, utviklet modell, invitasjon til etablering og implementering i andre kommuner gått ut i 2015. Videreføres i 2016.04.04 3) **Ernæring** - Velkommen til bords e-læringsprogram. Målgruppe rus og psykiatri. Ferdigstilt vår 2015, ligger gratis på nasjonal nettside. 4) **Velferdsteknologi** - Samarbeidsprosjekt med Arena Helse og iGlobal Tracking om velferdsteknologi i bustader til personar med bistandsbehov, heimebuande. Utprøving og vidareutvikling av tekniske hjelpemidlar gjennomført i 2015. 5) Prosjektet "**Aktiv omsorg**" er ei vidareføring av forskings- og utviklingsprosjektet "Uteaktivitetar for personar med demens i sjukeheim" der målsetjinga var å utvikle meiningsfulle aktiviteter ute tilpassa personer med demens i sjukeheim, og samtidig styrke personalets kompetanse. 6) **Pasientsikkerhetskampanjen** «I Trygge Hender» -Legemiddelhandtering og fallforebygging. Fall-læringsnettverk, i samarbeid med Vestfold, Buskerud og Telemark. 7) **Lindrande behandling og omsorg** - Det er laga 2 Handbøker i lindrande metodar - ei for helsepersonell og for lege i sjukeheim i Hol kommune, som har stor overføringsverdi til andre kommuner. Arbeid med implementering og opplæring av tiltakspakke er pågåande i Hol kommune i 2015. Overføring til det interkommunale nettverket og det palliative nettverket Vestre Viken er gjennomført i 2015 med gode attendemeldingar. Handboka vil bli vidareformidla gjennom erfaringsutveksling og konferanser i 2016. 8) **Demensomsorg** - Demensomsorgens / Eldreomsorgens ABC er vidareført med deltakargrupper i heile Buskerud. Satsing på nye Miljøbehandlingens ABC. Pårørandeskule, er gjenomført i Gol, Hol og Ål 2015 Dagsentertilbod for personar med demens – vidareutvikling av eksisterande dagsenter. Førebyggjande team/ demensteam Ål kommune – demensteam har vore aktivt i 2015. Inn på Tunet/Til Gards- Dette er eit pilotprosjekt i samarbeid med Inn på Tunet løftet Hallingdal,	HiBV, Ål vgs, SOF Sør, 2 rep fra arb.takerorg. Hallingdal sjukestugu, samt prosjektkoord fra USH, **Lærings- og utviklingsmetoder:** Prosjekt Ulike nettverkssamlingar Kurs e-læring Erfaringsspreiing- Nyheitsbrev, besøk i andre kommunar, Stein på Stein, årlig oppsummering av virksomhet mm Nettside nasjonal og lokal, Seminar, konferansar, facebook Sjå elles FOU-plan **Kommunekontakter er etablert i alle kommuner i fylket.** De er kontaktledd og samarbeider om å nå USHT sine mål og er: • forpliktet til å spre informasjon (nyhetsbrev/kursinvitasjoner og lignende.) som kommer fra USHT til aktuelle ledere/medarbeidere • kommunikasjonskanal for informasjon /behov for undervisning og lignende fra kommunen til USHT • sammen med leder ansvarlig for å

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	Hibu, avd. Stugu Ål bu og behandlingssenter og USH. Omgjevnaden sin betyding for personar med alvorlig grad av demens – videovegledning med spesialisthelsetjenesten. 9) Har deltatt i Pasientforløp Kols med Vestre Viken HF og 26 kommuner Deltar i faglig rådgivningsgruppe for Vestregionen 26 kommunars-samarbeid 10) Utvikle gode modellar for samarbeid med frivillige, familie og lokalsamfunn: -Prosjekt *Trillevenner og minnevenner* - eit samarbeidsprosjekt m frivilligsentralen og Ål kommune. **Pådrivar for vidareutvikling av praksistilbodet til elevar, lærlingar og studentar** Tett samarbeid med undervisningsinstitusjonene, en fast kontaktperson i kommunen, praksisveilederkurs og praksiskoordinator. Samarbeid med ungdomsskolen om elevar som har valfag i eldreomsorga **Pådriver for kompetanseutvikling hos ansatte:** Nettverk innen demens, lindrende behandling, etikk, ernæring, fallforebygging. Vernepleierutdanning – desentralisert Klinisk geriatrisk vurderingskompetanse ABC opplæring innen demens, eldreomsorg og miljøbehandling. Medikamentopplæring fells for Hallingdal i regi av USH **Tilrettelegge for forskning og utvikling.** Hverdagsrehabiliteringsprosjekt i samarbeid med Høyskolen i Buskerud og Vestfold.	formidle endringer i kontaktlisten til USHT • forpliktet til å delta i USHT's samlinger for kommunekontakter 2 + 1 dager pr år.
Oslo **648' innbyggere**	**Prioriterte områder i 2015 UHT** **Pådriver for fag og tjenesteutvikling** *Ernæring og tannhelse* • «Løft for bedre ernæring» videreføres med lokale ernæringsprosjekt / frie	**Organisering**: Slått sammen til USHT 1.4.2015. Organisert sammen med FOU-avdeling i avd. for kvalitet og fag i Sykehjemsetaten, på Aker Helsearena.

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) **Sammenslått 1.4.15** **Tidligere UHT/USH** **Sak 09/2320/ Sak 14/5372** **NB!** **Farmasøyt inn i primærhelsetjenesten – nyttig kompetanse for legemiddelbehandling** **Nettverk/forum for ledere av USHT'er i Øst**	midler, Formålet har vært å fremme matglede og mer mat i magen til eldre hjemmeboende i hjemmetjenesten, eller personer med utviklingshemming hjemme eller i samlokaliserte boliger som er i faresonen for underernæring, samt bidra til varig endring av ernæringspraksis innen ernæringsarbeidet. Konferanse med resultat i 2016, skal videreføres i ordinær drift • MNA – kartlegging hatt undervisning for fagsykepleiere • Lommeguide i ernæring for ansatte i hjemmetjenesten; oppslagsverk, hjelpemiddel, og som inspirasjon med lett tilgjengelig informasjon som fører til at pasienter opplever å få tilstrekkelig og kunnskapsbasert ernæringsbistand. Ferdig i 2016. **Elever, lærlinger og studenter** Studentundervisning om kommunehelsetjenesten **Pådriver for Kompetanseutvikling** • «Vel møtt» – introduksjonsprogram for ansatte i hjemmetjenesten, pilot 2014, gjennomført 2015, videreføres i 2016 pga stor etterspørsel. • «Den profesjonelle arbeidstaker» - kursserie for å forberede hjemmetjenestene på de nye kravene som vil stilles til tjenesten i tiden som kommer, blant annet på bakgrunn av Samhandlingsreformen. Tema; legemidler og eldre, akuttmedisin, smerter, SAFE- å utvikle modeller for gode pasientforløp for eldre pasienter med subakutt funksjonssvikt, Vær OBS-prosjekt- identifisere symptomer på rus, overforbruk/feilbruk av medikamenter, • Kunnskapsbasert praksis – regional nettverksgruppe *Legemiddelbehandling* • Læringsnettverk: legemiddelgjennomgang i Hjemmetjenesten • Ansatt en klinisk farmasøyt som skal bistå med legemiddelgjennomgangen, kurs og veiledning. • Læringsnettverk: legemiddelgjennomgang i samlokaliserte boliger og bofellesskap – inkludert rusforebygging i hjemmetjenesten, 109 boliger deltatt *Lindrende behandling* «Den lille forskjellen 5» - kursserie med deltakere fra hjemmetjeneste,	Har arbeidet med koordinerer iv aktiviteter og felles kultur i 2015. Styringsgruppe og kvalitetsutvalg fra Bydelen. Fag- og utviklingsråd med representanter som har betydning. Inkludert sentralt eldreråd. **Samarbeidspartnere og nettverk** Utviklingssenter for sykehjem i Oslo Geriatrisk ressurssenter, Kompetanseforum, Utførernettverk Senter for omsorgsforskning på Gjøvik Lederforum USHT Øst Fylkesmannens nettverk i Oslo og Akershus. Koordinatorforum (fordeling av praksisplasser) **Metoder for læring, utvikling og spredning:** Prosjekter Forskning Foredrag Kurs Praktisk trening (ferdighetstrening) Evaluering Metodeutvikling Facebook

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	sykehjem og sykehus, mål: kvalitetssikre nødvendig opplæring og vedlikehold av kunnskap for å styrke klinisk blikk og handlingsberedskap. *Organisering, utvikling og teknologi* Det er viktig at tjenestene er organisert på en slik måte at de sikrer god kvalitet og drift. Organisasjonsutvikling blir en viktig del av dette i årene som kommer. Det innebærer også et større fokus på tjenestedesign. Velferdsteknologi er på fullt fart inn i tjenestene. UHT Oslo har som mål å arbeide med teknologi rettet ut mot ansatte. • «Anne på tur» - prosedyretrening (ferdighetstrening) • «På nye veier» - Med prosjektet ønsket UHT Oslo å sette fokus på velferdsteknologi i hjemmetjenesten i Oslo rettet mot ansatte. «Velferdsteknologi –et kunnskapsløft for helse- og omsorgssektoren». Fokus endring/muligheter som følge av ny teknologi • PRO- og PROpluss-sekken – utstyr til hjelp for å undersøke en uavklar pasientsituasjon, relansert i 2015. Sekken inneholder: Digitalt blodtrykksapparat, øretermometer, blodsukkerapparat med tilbehør, urinstix, Saks, Klinisk observasjonsskjema, Lommeordbok, Engangs munn-til-munn-maske, Lommelykt, Målebånd, Suturtape Rudastrip og Plaster. Sekken evalueres årlig *Pårørende og frivillighet* • *Fellesstund* - Tilbudet rettet seg mot eldre, som opplever ensomhet eller har begynnende kognitiv svikt. Det var fokus på ernæring ved tilberedning av et måltid, som de deltagende inntok sammen. I tillegg var det fokus på veiledning og presentasjon av gunstig kosthold, rettet mot målgruppen. Målet for fellesstunden var å skape glede og motivasjon **Forskning og utviklingsarbeid** • Samarbeid med masterstudenter • Rekruttere forskning gjennom prosjekter Diverse kurs, konferanser undervisning i egen kommune og hos andre	Anskaffelse av spesialistkompetanse

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
Oslo **648' innbyggere** **Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT)** **Sammenslått 1.4.15** **Tidligere UHT/USH** **Sak 09/2320/ Sak 14/5372**	**Prioriterte områder i 2015 for USH Oslo** **Fag- og tjenesteutvikling innen lokalt og nasjonalt definerte satsningsområder** • *"Ledelse av pasientsikkerhet"* - Læringsnettverk for Oslosykehjemmene i samarbeid med Sykehjemsetaten, Fylkesmannen i Oslo og Akershus og Pasientsikkerhetsprogrammet(14 sykehjem) Pasientsikkerhetsvisitt, tavlemøter og lederes deltakelse i kliniske forbedringsprosjekt ble utprøvd. • *«Innovasjon i kommunikasjon og informasjonsflyt»* fokus: finne innovative løsninger på et uttrykt behov for hjelp til å huske ting i det daglige. Resultat: Se på bedre organisering av sykepleiernes arbeid pga mange avbrudd. • «*Holdningsendring gjennom e-læring – Deltakelse i meningsfull aktivitet»* utvikle en plattform for kunnskapsbasert praksis tilgjengelig for hele kommunen, inklusive et e-læringsprogram Fortsetter i 2016. • Lindrende behandling – videreutvikling av Sykehjemsetatens prosjekt *"Som ringer i vann",* øke sin kompetanse spesifikt inn mot palliasjon til pasienter med kognitiv svikt / demenssykdom • Demensfyrtårn - I 2015 bruk av miljøbehandlingstiltak: -VIPS-opplæring og implementering av prinsipper for personsentrert omsorg (VIPS-modellen) på 3 sykehjem, samt -Etablering av skjermet enhet ved Abildsø sykehjem – bistått med prosjektstøtte **Videreutvikling av praksistilbudet til elever, lærlinger og studenter** • *Tverrprofesjonell praksis i kommunehelsetjenesten* for bachelorstudenter fra ulike studieretninger, som sykepleie, vernepleie, sosionom, fysio- og ergoterapi. Prosjektet ble videreført i 2015. • Prosjektet «*Praksis i psykisk helsearbeid i kommunehelsetjenesten* for bachelorstudenter i sykepleie»– ble videreført i 2015. **Kompetanseutvikling hos ansatte** Kurs, konferanser, læringsnettverk, blant annet: •Erfaringskonferanse 16. april •To dagers fagseminar for fagutviklingssykepleiere ved Oslosykehjemmene 7.-8. september	**Organisering**: I tillegg til den ordinære funksjonen som utviklingssenter for sykehjem, har Utviklingssenter for sykehjem i Oslo **ansvar for å drifte den nasjonale nettsiden for utviklingssentrene**: www.utviklingssenter.no. Dette er gitt som et eget oppdrag med øremerket årlig tilskudd. **Samarbeid/nettverk**: Nettverk for Oslosykehjemmene som USH er engasjert i • ZEVS – nettverk for fagutviklingssykepleiere i Oslosykehjemmene. • Nettverk for ernæring • Nettverk for rehabilitering • Nettverk for FoU-ledere i utviklingssentrene i Øst-regionen • Nettverk for Utviklingssentrene i Øst-regionen i regi av Senter for omsorgsforskning på Gjøvik med møter hvert semester • Nettverk for utviklingssentrene i Oslo og Akershus i regi av Fylkesmannen - jevnlig kontakt og det er startet planlegging av

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	«Personsentrert omsorg og hverdagsrehabilitering - to sider av samme sak?» •Forskningskonferanse avholdt 10.november i samarbeid med GEOF og UHT Oslo **Tilrettelegging for forskning** I 2014 er det lagt til rette for følgende nye prosjekter: • Mia Vabø: «Gode praksiser i sykehjem» og Fride Anine Vieth «Smertebehandling i sykehjem» (masteroppgave) • Har samarbeidet aktivt med Geriatrisk forskningsenhet OUS om utlysning av stimuleringsmidler til ansatte i SYE om skriving av søknad om forskningsmidler. Dette resulterte i en søknad til Helse Sør-Øst om midler til et prosjekt vedr. delirium hos pasienter som overflyttes mellom sykehjem og sykehus - og søknaden ble innvilget 18.12.14. Oppstart av prosjekt «Care transitions and delirium in nursing home residents» er planlagt til våren 2015. • FoU-avdelingen har også bidratt i prosessen med å få inn en søknad til «Off. sektor PhD» fra Sykehjemsetaten innen 1. september vedr. legemiddelbruk i sykehjem. Denne søknaden ble også innvilget, og PhD-kandidat er i gang. **USH Oslo har også hatt en representant i følgende råd/styrer/ prosjektgrupper /komiteer:** • Styringsgruppe for prosjekt knyttet til kontaktsykepleiers rolle i regi av HiOA og Sykehjemsetaten • Prosjektgruppe HiOA vedr. tverrfaglig praksistilbud • Koordinatorforum for høgskolene og Oslo kommune vedr. praksisplasser • Referansegruppe for Senter for omsorgsforskning Øst, Gjøvik • Referansegruppe for utvikling av studietilbud i Aktiv omsorg ved Senter for omsorgsforskning Sør, Porsgrunn • Referansegruppe for utvikling av kompetansetjeneste for rehabilitering Oslo • Styringsgruppe for prosjektet «Dokumentasjon i EPJ ved hjelp av flatskjerm» • KEKK – klinisk etikkomitè i kommunen • Nettverk for kunnskapsbasert praksis (KBP), med målsetting om å spre kunnskap om og implementering av - KBP	et felles lederseminar i 2015. • Jevnlige samarbeidsmøter med henholdsvis Utviklingssenter for hjemmetjenester i Oslo, Geriatrisk ressurssenter, samt kvalitets-, kompetanse- og utviklingsavdelingen (KKU) i Sykehjemsetaten • Oslo kommunes webforum **Spredningsarbeid** • Vedlikehold av USHT-profil på Twitter • Forvalter nettsiden www.utviklingssenter.no og publiserer aktiviteter og resultater både fra eget og andre utviklingssenter. Videreføring og evaluering av «Idébanken Aktiv omsorg». Svarer på spørsmål som nettsiden mottar og prøver å henvise personer til riktig utviklingssenter. • Utvikler informasjonsmateriell etter behov • Deltar med presentasjoner/postere / stands ved aktuelle konferanser /arrangementer • Administrerer Facebook-profil

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
		• Administrerer Twitter-konto
Akershus **22 kommuner** **585' innbyggere** **Utviklingssenter for hjemmetjeneste(UHT)** **Vertskommune:** **Bærum kommune** **sak 14/5372**	**Prioriterte områder i 2015:** **Pådriverrollen i Akershus**: *Faglig nettverk for* helse- og omsorgstjenesten i kommunene i Akershus i samarbeid med FM. Demensnettverk – 15 kommuner, 29-36 deltakere på samlinger Nettverk for psykisk helse.- gjennomført dialogseminar Nettverk for ledelse og innovasjon – samarbeid med FM, div erfaringsutveksling mm i 2015. *Regionale nettverk* Nettverk for utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) Regionale nettverk for kunnskapsbasert praksis i Oslo og Akershus *Deltakelse i arbeidsgrupper eller råd ledet av andre* Grupper ledet av utdanningsinstitusjonene, helsedirektoratet, helseforetak. **Fag og tjenesteutvikling**: *Kunnskapsbasert praksis* UHT har en satsing på kunnskapsbasert praksis. Det er utarbeidet en strategi med tiltaksplan med 4 satsingsområder: Organisasjon og ledelse, kompetanseheving, samarbeid og nettverk, teknologi. *Samhandlingsarena* for ledere i Bærum kommune og Vestre Viken HF Bærum sykehus *Avansert geriatrisk sykepleier* – utvikling av rollen i Bærum kommune, ny tjenestemodell utarbeidet for to distrikt i hj.spl. fått midler fra Norsk forskningsråd til å evaluering og oppfølging av rollen, gjennomføres vår 2016. **Kompetanseutvikling hos ansatte.** *La Etikken blomstre i Akershus* - Samarbeid mellom UHT og UHS i Akershus, KS og Fylkesmannen i Akershus, gjennomført nettverk, fagdager og undervisning. *Lindrende omsorg i barnebolig* - Presentasjon av sluttrapport og undervisning ved Frambu kompetansesenter for fagpersonalet	**Organisering** Ligger i Fagutviklingsenheten ved Tildelingskontoret, Pleie og Omsorg. Inngår i Faglederteam med kommunalsjefer for Helse og sosial, Pleie og omsorg og Barne- og ungdomstjenester. Referansegruppe med ledere fra tjenesteområdene. Felles fag- og samarbeidsråd for USHT i Akershus fra 2015. **Informasjon og formidling** Internettsider Elektroniske nyhetsbrev Facebook side Brosjyre og annet informasjonsmateriale: postere, formidling i møter, kurs, konferanser og seminarer **Læring og utviklingsmetoder**: Kurs Fagdag Forskning Nettverk brukerinvolvering Modellutvikling

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	ved barneboliger og avlastningsboliger i Bærum. Rapporten er publisert på den nasjonale nettsiden for utviklingssentrene. *Utvikling og spredning av «Grunnleggende kompetansepakke i lindrende behandling».* behov for en god metodisk tilnærming for å kunne spre og implementere kompetansen i kommunene. Tiltakspakken omfatter derfor pedagogiske metoder, etikk, dokumentasjon av helsehjelp, pasientflyt og kunnskapsbasert praksis. **Pasientsikkerhet** *Læringsnettverk i forbedringsarbeid i sykehjem og hjemmetjenester* i Akershus – Pasientsikkerhet, (fall og riktig legemiddelbruk) avsluttet nettverk i 2015 med 4 kommuner/10 team, ny start høst 2015; 6 kommuner, tot 17 team. USHT har etablert et *pilotprosjekt* for tilpassing av det nasjonale pasientsikkerhetsprogrammets tiltakspakke for riktig legemiddelbruk i hjemmetjenester til *målgrupper innen psykisk helse og utviklingshemming.* ALERT – når det virkelig gjelder. løpet av høsten er det gjennomført konvertering av ALERT- instruktørene til proACT og en videre lokal tilpasning av kursmateriell til kommunehelsetjenesten Fagdag **Pådriver for videreutvikling av praksistilbudet til elever, lærlinger og studenter** *Videreutvikling av samarbeid med høyskolene* – involvering av høyskolene og studenter i utviklings- og opplæringstiltak, 2015 *fokus på miljøarbeidertjenesten.* *Kurs for beboere i en bolig med service*. gruppeundervisning for beboere. Studentene har undervist i blant annet aktivitet, ernæring, hygiene, væskebalanse og de har servert et lett måltid som avslutning på kursdagene. Studentene er ansvarlig for gjennomføring **Tilrettelegger for forskning og utvikling** *Observasjonskompetanse i kommunale helse- og omsorgstjenester*. Forprosjekt som skal studere erfaringer ved implementering og bruk av strukturerte verktøy i kommunale helse- og omsorgstjenester, for å oppdage endringer og akutt forverring i helsetilstand på et tidlig tidspunkt. Tidlig avklaring av pasientenes situasjon og tilstand	Evaluering

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	vil kunne forebygge innleggelse i sykehus og ikke minst sikre riktig beslutning om behandling- og oppfølgingstiltak. Samarbeid mellom Bærum, Lørenskog og Fredrikstad og Senter for omsorgsforskning, Øst NTNU. Finansieres av Regionalt forskningsfond Hovedstad.	
Akershus **22 kommuner** **585' innbyggere** **Utviklingssenter for sykehjem (USH)** **Vertskommune:** **Lørenskog kommune** **sak 14/3079**	**Prioriterte områder i 2015** **Pådriverrollen i Akershus(samarbeid m UHT)**: *Faglig nettverk for* helse- og omsorgstjenesten i kommunene i Akershus i samarbeid med FM. *Demensnettverk* – 15 kommuner, 29-36 deltakere på samlinger *Nettverk for psykisk helse*.- gjennomført dialogseminar *Nettverk for ledelse og innovasjon* – samarbeid med FM, div erfaringsutveksling mm i 2015. *Regionale nettverk* Nettverk for utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) Regionale nettverk for kunnskapsbasert praksis i Oslo og Akershus **Pådriver for fag og tjenesteutvikling** **Lindrende behandling** *Implementering av veileder: Samhandling om tro og livssyn*, har bl.a. laget forslag til innhold i pasient og pårørendesamtaler *Utvikling og spredning av tiltakspakke*: "Grunnleggende kompetanse i lindrende behandling", bidratt til Høgskolen i Hedmark i pilotering og innhold. Vil søke midler til implementering i 2016. **Pasientsikkerhet(**samarbeid UHT) *Læringsnettverk i forbedringsarbeid i sykehjem og hjemmetjenester* i Akershus – Pasientsikkerhet, (fall og riktig legemiddelbruk) avsluttet nettverk i 2015 med 4 kommuner/10 team, ny start høst 2015; 6 kommuner, tot 17 team. USHT har etablert et *pilotprosjekt* for tilpassing av det nasjonale pasientsikkerhetsprogrammets tiltakspakke for riktig legemiddelbruk i hjemmetjenester	**Organisering**: USH er organisert i stab til institusjonsleder ved Lørenskog sykehjem. Metoder for læring og utvikling: Læringsnettverk Prosjekt Opplæringstiltak Samarbeid med høyskoler og eksterne leverandører Kommunikasjonsstrategi: Egen hjemmeside, twitter, facebook, bildebruk, informasjonsavis, foredrag/besøk

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	til *målgrupper innen psykisk helse og utviklingshemming.* *Prosjekt «tavlemøter» USH* har initiert et innovasjonsprosjekt i egen kommune som skal implementere tavlemøter som metode for risikokartlegging i sykehjemmene. Prosjektet skal bygge på erfaringer og benytte teknologien i samhandlingsportalen «Flyt». Kunnskapsbasert praksis Diabetes **Innovasjon og velferdsteknologi** USH Akershus har sammen med Bærum kommune et prosjektsamarbeid med leverandørbedriften Xcenter. Prosjektet omhandler ferdigstillelse av den "Intelligente trygghetsensoren". Intelligent trygghetsesensor Samhandlingsportalen «Flyt» **Dokumentasjon** Utviklingssenteret er sentrale i kommunens dokumentasjonsgruppe, og bidrar til å systematisere og kvalitetssikre dokumentasjonen av helsehjelp **Aktiv omsorg og musikkterapi** En rekke tiltak: sang, dans, musikk, bevegelse, individuelt og i gruppe **Frivillighet** Utviklet plan for frivillig arbeid ved sykehjemmet, bidratt i opplæringspakke til frivillige, og til ansatte på sykehjemmet for å styrke samarbeid. **Ernæring** Etablert prosjekt som skal utvikle opplæringstiltak **Nettverksarbeid:** Demens, lindrende behandling, innovasjon og velferdsteknologi, pasientsikkerhetsarbeid, kunnskapsbasert praksis, USHT region Øst, ledernettverk Akershus, **Pådriver for videreutvikling av praksistilbudet til studenter, elever og lærlinger**	

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	Pasientsikkerhet og **tverrprofesjonell samhandlingslæring** Samarbeidsprosjekt med Høgskolen i Oslo og Akershus: «Riktig legemiddelbruk og pasientsikkerhetsarbeide i sykehjem – en arena for veiledning og tverrprofesjonell samarbeidslæring i praksisstudier for sykepleier- og vernepleierstudenter» **Pådriver for kompetanseutvikling. Tiltak innen områdene:** • Demensomsorgens ABC og Miljøbehandling • Kjøpt inn forfatterverktøy for e-læring, utviklet kurs til nyansatte, bygger på ferievikarkurset. • «Alert» – observasjon og handlingskompetanse • Grunnleggende lindrende behandling • Prosjekt i Ferdighetstrening og simulering • Etikk- samarbeid med UHT • Master- og v.u. for sykepleiere • Grunnkurs i kunnskapsbasert praksis **Tilrettelegge for forskning og utvikling. Aktiviteter innen områdene:** Ny teknologi for reduksjon av plager som skyldes nedsatt sirkulasjon i bein hos eldre, Teknologistøtte i sykehjem, Dyre- og robotassisterte intervensjoner som helsefremmende tiltak for eldre med demens, Legemiddelhåndtering, Dokumentasjon av helsehjelp.	
Østfold fylke **18 kommuner** **287' innbyggere** **Utviklingssenter for sykehjem (USH)**	**Satsninger i 2015** **Pådriver for fag/ tjenesteutvikling og læringsarena** *Personsentrert omsorg og VIPS- praksismodell* Videreutvikling av pilotprosjekt, innføres på alle 9 sykehjem i Fredrikstad, Prosjektperiode høst 2015 – vår 2016, effektmål for brukere: opplever å bli sett av helsepersonell som hele personer og opplever at omsorgen styrker identiteten, fremmer brukermedvirkning og bidrar til tilpassede aktiviteter.	**Organisering**: Utviklingssenter for sykehjem i Østfold er organisert i «etat omsorgssentre» og FoU avdelingen i stab under etatsjefen. Fra januar 2014 er Utviklingssenter for sykehjem utvidet til virksomhet Omsorgssentre nord, dvs Glemmen

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
Vertskommune: **Fredrikstad kommune** **sak 14/1582** **NB!** **Nettverk ledelse av pasientsikkerhet** **Nettverk for sykehjemsleger som ofte jobber alene – og behandler skrøpelige eldre som ofte har flere sykdommer og bruker mange legemidler.**	*Omsorg for døende og Liverpool Care Pathway (LCP) – nettverk i Østfold* USH har etablert LCP- nettverk i fylket, prosjektleder følger opp 9 kommuner som har innført metoden, 2 fagdager i nettverket i 2015. Overgang til *Livets siste dager* i 2016. **Pådriver for pasientsikkerhet, kompetanseheving og – utvikling** *Interkommunalt læringsnettverk – Forebygging av fall i sykehjem i Østfold* 9 kommuner med 12 tverrfaglige sammensatte team deltar i læringsnettverk med innføring i fallforebygging for å kunne implementere tiltak og spre dette til egen kommune. Avsluttet juni 2015 (tot 3 samlinger) *Interkommunalt læringsnettverk Ledelse av pasient- og brukersikkerhet* Okt 2015 – juni 2016, 3 samlinger vår 2016 i samarbeid med UHT Østfold. Deltakerne skal implementere tiltak for ledelse av pasient- og brukersikkerhet: • *Pasient-/brukersikkerhetsvisitter* - Øverste leder(e) i en organisasjon eller institusjon besøker avdelingene/går pasient/ brukersikkerhetsvisitter • *I pasientens fotspor* En representant fra øverste ledelse følger en av pasientene/brukerne i møte med organisasjonen i praksis • *Tavlemøter* *Alert og H-HLR – samhandling om kompetanse i kommunehelsetjenesten* Mål: Økt pasientsikkerhet gjennom kompetanseheving i hvordan gjenkjenne risikoutsatte pasienter, iverksette tiltak, forebygge sykdomsforverring og kommunisere pasientens tilstand på en trygg og sikker måte. Gi opplæring og økt kompetanse i hjerte-lunge-redning til ansatte i kommunehelsetjenesten Prosjektet er et eksempel på en god modell for samhandling med spesialisthelsetjenesten med fokus på kompetanseoverføring og kompetansedeling og bruk av felles vurderingsverktøy i pasientbehandlingen. ALERT-konseptet bidrar med kompetanse i vurdering av riktig og best behandlingsnivå for pasienter (BEON prinsippet) og kvalitetssikrer samhandling på tvers av nivåer, både med hensyn til kommunikasjon og dokumentasjon. Prosjekt i samarbeid med Sykehuset Østfold, 4 av 5 helsehus i Østfold deltar. Utdannet	sykehjem, Smedbakken sykehjem og Rolvsøy sykehjem. Virksomhetsleder Elbjørg Kleiven. 2 møter i Felles Fag- og samarbeidsråd med UHT i Eidsberg i 2015, representanter fra kommune, FM, senter for omsorgsforskning, sykehuset Østfold, høyskole, folkevalgte, eldreråd, NSF og Fagforbundet. **Samarbeid med**: UHT i Østfold, FM, senter for omsorgsforskning, regionalt nettverk for utviklingssentrene, høgskolen i Østfold, Sykehuset i Østfold, Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse, Helsedirektoratet, Fredrikstad internasjonale skole (FRIS), Høgskolen i Oslo og Akershus, Pasientsikkerhetsprogrammet **Metoder for læring og utvikling**: Fagdager Erfaringsnettverk/læringsnettverk Prosjekt Opplæring Modellutvikling

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	egne instruktører ved alle helsehus i begge metoder.383 deltaker har gjennomført kurs Alet og 330 i HLR. *Nettbasert studium i pasient- og brukerrettet dokumentasjon* Utvikling av et åpent fleksibelt nettbasert studium i pasient- og brukerrettet dokumentasjon, Publiseres vår 2016. *E-læringskurs i legemiddelgjennomgang* Utarbeidet og tatt i bruk med tanke på rapportering i IPLOS fra 2016. *Demensomsorgens ABC* 15 av 18 kommuner deltar, 8 fagdager i 2015, Perm 1: 108 deltakere, perm 2: 29 deltakere, miljøperm: 66 deltakere, *Sykehjemslegenettverk i Østfold* Økt kunnskap gir bedre pasientbehandling! Vi har opprettet en faglig og sosial møteplass for sykehjemsleger i fylket for å styrke sykehjems-medisinen. 2 heldagssamlinger i 2015, 20-25 deltakere **Tilrettelegger for forskning** «Myke fall» Støtdempende gulv- vil det føre til færre skader ved fall hos beboere på sykehjem? Pilotprosjekt ved bygging av nytt sykehjem, vil følge 48 beboere *Dyre- og robotassisterte intervensjon som helsefremmende tiltak for eldre med demens* Hovedmålet er å undersøke mulige endringer i risikofaktorer tilknyttet fall blant eldre med demens ved å benytte dyre- og robotassisterte intervensjoner(Hund, Paro-sel, konrollgrupper). 5 kommuner i Østfold, samt Vestfold, Akershus deltar i forskningsstudien *Observasjonskompetanse i kommunale helse- og omsorgstjeneste* Prosjektet skal studere erfaringer ved implementering og bruk av strukturerte kartleggingsverktøy i kommunale helse- og omsorgstjenester. Samarbeid med UHT/USH	USH ØSTFOLD fungerer som en faglig ressurs og bidrar til samhandling i fylket spesielt i forbindelse med følgende tiltak/prosjekter i 2015: - Demensomsorgens og miljøbehandlingens ABC - Omsorg for døende og Liverpool Care Pathway (LCP) - Interkommunalt læringsnettverk – Forebygging av fall i sykehjem i Østfold - Samhandling om kompetanse – ALERT og H-HLR i kommunehelsetjenesten - Planlegging av læringsnettverk for ledelse av pasient- og brukersikkerhet **Spredning**: Lokal og nasjonal hjemmeside, fagdag og undervisning på Høgskolen i Østfold, nettverkssamling, «Fagnytt» fra utviklingssenter x2 / år Fylkesmannens kontakt/dialogmøte med alle kommunene, Helse sørøsts fag- og forskningsdager, fylkesmannens fornyingskonferanse, blogg om prosjektet, avisartikkel

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	Akershus, SOF Øst *Informasjon ved overføring av pasienter fra sykehus til kommunene etter samhandlingsreformen* omhandler informasjon ved overføring av pasienter fra sykehus til kommunehelsetjenesten - knyttet til å sikre at pasientene mottar et godt planlagt tilbud ved overføringen. Samarbeid USH/UHT Østfold og HiØ.	
Østfold fylke **18 kommuner** **287' innbyggere** **Utviklingssenter for hjemmetjeneste(UHT)** **Vertskommune:** **Eidsberg kommune** **sak 14/5372** **NB!** **Bruk av simulering og scenarier som metode**	**Prosjekter i 2015**: *Pasientsikkerhet - Samstemming og legemiddel-gjennomgang* Læringsnettverk, 11 kommuner deltok, samarbeid med USH Østfold, avsluttet vår 2015. *Simulering og scenarier* Bruk av simuleringsdukker for å sikre alle yrkesgrupper kvalitetssikret handlingskompetanse for ulike oppgaver i kommunal hjemmetjeneste. Ansatte og studenter og lærere har tilbud om bruk. *Elektronisk meldingsutveksling til og fra Eidsberg kommune* Involverer et legesenter, og sykehuset Østfold. Har i 2015 bistått andre kommuner i Østfold med implementering *Positiv praksisplass* Virksomheten har tatt imot tatt imot og fulgt opp fysio- og sykepleierstudenter og lærlinger. Videre også elever fra videregående skoler (studieår 1 og 2 med ulikt antall praksisdager) og utplasserte i arbeidstrening gjennom NAV –fokus er at praksisdagene skal ha relevant, lærerikt innhold. *Velferdsteknologi* Innledet samarbeid med Dignio (leverandør av teknologi) og Acos (leverandør av elektronisk pasientjournal), der integrasjon/dataoverføring fra Dignios system til Cosdoc automatisk skal registreres. Aktiv aktør i forskningsarbeid for fallforebygging, inkludert også enhet som skal forutsi og varsle fall hos tjenestemottakere	**Organisering** Utviklingssenteret har et Fag- og samarbeidsråd (møter repr. fra organisasjonene uthevet i lista under i kursiv), ledet av virksomhetsleder og prosjektleder, felles med USH Østfold. I 2015 ble det gjennomført 2 møter. I tillegg ble det innhentet innspill fra medlemmene løpende gjennom året **Utviklingssenteret for hjemmetjenester i Østfold har i 2015 samarbeidet med:** Andre virksomheter i *Eidsberg kommune*, herunder også *politisk* og *administrativ ledelse, Sykehuset Østfold Høgskolen i Østfold, Helsehuset – Indre Østfold Medisinske Kompetansesenter IKS.* Universitetet i Oslo, Utdanning i videregående opplæring, ved *Askim* og Mysen vgs, SOF *Øst, Fylkesmannen i Østfold, USH Østfold,* Pasientsikkerhetsprogrammet «I trygge

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	Avansert geriatrisk sykepleier Virtuell avdeling *Hovedmål*: etablere og prøve ut en «samhandlings- og fagspesialisert» virtuell avdeling for pasienter over 65 år som skrives ut fra sykehus.5 måneders pilotprosjekt ferdog i jan 2015, videreføres. *Tverrfaglig demensteam/kompetanseheving* Kort om delprosjektet: Et tverrprofesjonelt demensteam ble startet høsten 2009. Teamet har som hovedoppgave å kartlegge personer i kommunen i forhold til kognitiv svikt – og rapporterer til innbyggerens fastlege for videre oppfølging. På oppdrag fra Fylkesmannen i Østfold koordineres et nettverk for demensteam/koordinatorer i Fylket.	hender 24/7» Nasjonal kompetansetjeneste for Aldring og Helse, Apertus og Sunnaas sykehus v/Bevegelseslaboratoriet, Kompetansesenteret for lindrende behandling, Helse Sør-Øst, Andre kommuner i Østfold, Skadeforebyggende forum, Helsedirektoratet, NSF, FF, KS, Lærdal, Noklus, NorEngros, Acos AS, Dignio AS Metode for læring og utvikling: Simuleringsdukke og scenarier, prosjekter, opplæring, forskning, læringsnettverk,
Oppland fylke **26 kommuner** **189' innbyggere** **Utviklingssenter for sykehjem(UST)** **Vertskommune:** **Gjøvik kommune** **sak 15/5048** **NB!** **Forebyggende hjemmebesøk:**	**Faglige satsningsområder for 2014 er:** Etikk, Rehabilitering, Demens, Lindrende behandling, Legemiddelbehandling, Aktiv omsorg, Forebygging, Velferdsteknologi **«Innføring av Liverpool care pathway (LCP) som verktøy i sykehjem, hjemmetjeneste og bokollektiv for personer med demens i Søndre Land og Gjøvik kommune med videre spredning til andre kommuner i Oppland fylke»** Gjennom 2015 etablert nettverk for bistand til andre kommuner med innføring. Fokus på opplæring av ansatte og utarbeiding av prosedyrer til bruk av LCP. **«Tverrprofesjonell modell for tiltak rettet mot pårørendegruppe med store omsorgsoppgaver – utvikle og prøve ut en modell»** Overordnet mål for prosjektet vil være å utvikle en modell som kan bidra til å forbedre situasjon for pårørende som har store omsorgsoppgaver for brukere med nevrologiske lidelser. Delmål er å systematisere trygghetsskapende tiltak for pårørende til helt eller delvis hjemmeboende brukere.	**Organisering**: Fagenheten ved Haugtun, Utviklingssenter for sykehjem i Oppland er *organisatorisk plassert* i seksjon sykehjem, Gjøvik kommune. Leder for fagenheten er ansatt i seksjon sykehjem, og rapporterer til seksjonsleder her. *Fag- og samarbeidsrådet* ledes av helse- og omsorgssjef, nestleder Seksjonsleder sykehjem, Leder for USH er sekretær. Øvrige deltakere er sykehjemsoverlege i Gjøvik kommune, seksjonsleder, sykepleie ved NTNU G,

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
Har prøvd ut gruppebaserte intervensjoner med bra resultat. **Regionalt kompetansesamarbeid mellom kommuner**	**«Modell for tilpasset trenings-, dag og aktivitetstilbud til personer med nevrologiske sykdommer»** I to prosjekter skal USH utvikle et tilpasset treningstilbud, samt et dag- og aktivitetstilbud for personer med nevrologiske sykdommer. **"Yrkesrettet språkopplæring i helsearbeiderfag" -** et prosjekt for kvalifisering av fremmedspråklige til helsefagarbeider. Nytt prosjekt fra høst 2015. KS- Prosjektet «**Samarbeid om etisk kompetanseheving**» har tildelt utviklingssenter for sykehjem i Oppland og utviklingssenter for hjemmetjenester i Akershus stimuleringsmidler innen etikk for region øst. **Pådriver for kompetanseutvikling** *Samarbeid med Høgskolen* i Gjøvik *om Alert, Kompetanse om Delir* hos eldre(KODE), og flere fagdager. *Læringsnettverk: Pasientsikkerhetsprogrammet* – riktig legemiddelbruk, forebygging av fall og trykksår. Hatt samlinger i 4 regioner, de to siste har vært forsøkt startet felre ganger, men avlyst pga for få påmeldte. **Kurs**: Fagdag om habilitering og rehabilitering Innføringskurs i metoder og verktøy for etisk refleksjon Fagdag i etikk **FORSKNING** USH har deltatt i flere forskningsprosjekter med koordinering, gjennomføring og deltakelse i spørreundersøkelser blant annet i regi av Senter for medisinsk etikk Senter for omsorgsforskning, Øst bidrar med faglig veiledning og/eller evaluering i følgende prosjekter - Forebyggende hjemmebesøk - Modell for oppfølging av lærlinger i helsearbeiderfag	rep. fra helse og sosial vgs, SOF Øst, FM i Oppland, Sykehuset innlandet HF, Gjøvik, en fra sykehjem i annen kommune, UHT i Oppland, eldrerådet, NSF og FF i Oppland **Metoder for læring og utvikling**: Kurs (regionalt kompetansesamarbeid) Forskning Prosjekter Utvikling av modeller Utdanning **Spredning**: Hjemmesider, nettverkskonferanse, publisering av artikler: **PUBLISERTE PROSJEKTRAPPORTER** "Innføring av hverdagsrehabilitering i Gjøvik kommune" "Opp av stolen" «Simulering for pasientsikkerhet og læring - sykepleierstudentenes praksisforberedende undervisning» «Sykepleierstudentenes praksisforberedende undervisning: et samarbeidsprosjekt mellom Gjøvik kommune Nordre land Kommune og

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	- Innføring av LCP...(Se ovenfor) - Tverrprofesjonell modell for tiltak rettet mot pårørende med store omsorgsoppgaver - Yrkesrettet språkopplæring i helsearbeiderfag	Søndre Land kommune»
Oppland fylke **26 kommuner** **189' innbyggere** **Utviklingssenter for hjemmetjeneste(UHT)** **Vertskommune:** **Vågå kommune** **sak 11/4052** **NB** **Ny vertskommune UHT Skjåk kommune fra 2016.**	**Vi har utviklingsprosjekter innen følgende fagområder i 2015:** - Kompetansehevende tiltak for lindrende behandling og omsorg ved livets slutt - Styrking av helsepersonells kompetanse om rus og avhengighet - Kompetanseheving på ernæring overfor personer med utviklingshemming - Legemiddelhåndtering - Velferdsteknologi - Diabetes **Innsats knyttet til følgende nasjonale satsingsområder:** Velferdsteknologi og innovasjon: Det er et prosjekt i velferdsteknologi for Nord-Gudbrandsdal. «Velferdsteknologi – i et fremtidsperspektiv – i Nord-Gudbrandsdal» Prosjektets mål: 1. Utvikle tjenestene i et brukerperspektiv 2. Øke helsepersonells kompetanse og forståelse med særlig fokus på velferdsteknologi. 3. Kartlegge behov i den enkelte kommune for hva som er de kommunale utfordringene versus de regionale – og hva som det er viktig å utvikle metoder og modeller innenfor velferdsteknologi 4. Effektivisere og kvalitetssikre rutiner særlig innen akuttmedisinske sykdomsforløp i samhandling med spesialisthelsetjenesten – særlig innen nødnett, pasientjournalsystem og velferdsteknologi * Lindrende behandling ved livets slutt - 6-kommunesamarbeidet har fått en kreftkoordinator - Det er etablert et palliativt tilbud ved NLMS - Det har vært internopplæringssekvenser i regi av kreftsykepleier - Det jobbes med en regional kreftplan	**Organisering**: Utviklingssenter for heimetenester, Oppland, er eit interkommunalt samarbeid mellom dei tre kommunane Vågå, Lom og Skjåk. Samarbeid med: - Vi har hatt en "turne" i alle Opplands kommuner sammen med USH Oppland og Fylkesmannen i Oppland, for å orienterte om sentrale føringer og fange signaler "fra grasrota". Samarbeider også med høyskoler, senter for omsorgsforskning, kompetansesenter for lindrende behandling i regionen. **Metoder for læring, utvikling og spredning**; Interkommunalt samarbeid prosjekt Opplæring læringsnettverk Samarbeidsforum og fagnettverk Fagdager og konferanser

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	Modellutvikling: Gode modeller for samhandling med spesialisthelsetjenesten - I 2015 har dette vært fokus på diabetesområdet Gode modeller for frivillige, familie og lokalsamfunn - Det finnes en pool med frivillige som har fått opplæring i å gå inn i familier med alvorlig syke eller døende, for å kunne avlaste pårørende. Skoleringen skjedde i samarbeid mellom UHT, frivilligsentralene og Kreftforeningen - Det samarbeides godt med lokale demensforeninger om deltagelse i kurs og møter **Samarbeide med høgskoler og fag-/forskningsmiljø:** Vi har et fellesprosjekt om *Tverrfaglig samarbeidslæring* sammen med Høgskolene i Lillehammer, Gjøvik og Elverum	Holde foredrag Besøk hos alle kommuner i fylket. **Vågå trekker seg ut av samarbeidet om UHT, Dette tas over av Skjåk og Lom fra 2016.**
Hedmark fylke **22 kommuner** **195' innbyggere** **Utviklingssenter for hjemmetjeneste(UHT)** **Vertskommune:** **Hamar kommune** **sak 15/5050** **NB** Prøvd ut funksjonsinndelt arbeidslagsmodell i hjemmetjenesten	**Senteret har hatt fokus på følgende områder i 2015:** - Legemiddelhåndtering - Trygg lindrende omsorg i hjemmet - Forebyggende helsearbeid til hjemmeboende eldre - Evaluering av arbeidslagsmodellen - Egenmestring og velferdsteknologi: Kartlegging av behov - Kommunal tannpleier - bedre oral helse hos brukere i hjemmetjenesten **Pådriver for fag- og tjenesteutvikling innen lokalt og nasjonalt definerte satsingsområder** 1. *Legemiddelhåndtering inkludert legemiddelgjennomgang i hjemmetj.* To læringsnettverk avsluttet våren 2015, ett i nordfylket og ett i sørfylket. 8 kommuner og 8 team deltok på disse to. Vi startet opp nytt læringsnettverk høsten 2015. Her deltar 3 kommuner og 7 team fra hjemmetjenesten 2. *Trygg lindrende omsorg i hjemmet* • Forskningsprosjekt: «*Trygg lindrende omsorg i Hamar kommune*». Støttet av Regionalt Forskingsfond Innlandet: Utviklet en modell/rammeverk for trygg lindrende omsorg i hjemmet. Datainnsamling avsluttet 6/2015. Intervju av 60	**Organisering** UHT er organisert i stab til helse- og omsorgssjefen 1 møte i fag og samarbeidsråd. Nært samarbeid med FM. **Metode for læring og utvikling**: Refleksjon i arbeidslagene Lederen er «rammevokter» - gir tydelig beskjed om visjon, mål og rammer, styre prosesser og koordinere. Samarbeid med svært mange aktører i ulike prosjekt og modellutprøving. Har også holdt mange presentasjon på

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	pasienter og spørreskjema til 38 pårørende. Begynt å skrive artikler. • Forskningsprosjekt: «*Lindrende omsorg i hjemmet og pårørendes situasjon: Validering av kartleggingsskjema*» «Caregiver Reaction Asessment». For bruk i praksis som grunnlag for målrettet og systematisk oppfølging av pårørende. • *Utviklingsprosjekt: «Møteplass for pårørende - lindrende omsorg»*. Målet er støtte til pårørende, tilbud om samlinger fire kvelder á 2 ½ time. Arrangert to ganger. Tilbakemeldinger fra de pårørende har vært svært gode, både på innhold og det sosiale. Samarbeider med Stange, Ringsaker kommune og Hospice Sangen om tilbudet. • *Utviklingsprosjekt: «Tilbud om systematisk oppfølging av etterlatte»*. Målet med tiltaket er å støtte etterlatte. Etterlattesamtale tilbys 4-6 uker etter dødsfallet, og det er utarbeidet et hefte med aktuell informasjon. Heftet er revidert etter å utprøving i fem kommuner (Stange, Ringsaker, Nord-Odal, Trysil og Hamar) og vært på høring ved Hospice Sangen. Se http://www.utviklingssenter.no/tilbud-om-systematisk-oppfoelging-av-etterlatte.5777954-179681.html • *Utviklingsprosjekt: «Høgskoleutdanning i pårørendearbeid innen lindrende omsorg»* Mål styrke helsepersonells kompetanse i å støtte og anerkjenne pårørende til pasienter som mottar lindrende omsorg i kommunehelsetjenesten. Gjennomført 2 ganger, henholdsvis i 2014 og 2015. Evaluert av Senter for omsorgsforskning, øst NTNU i Gjøvik. Rapport på hjemmesiden til Senter for omsorgsforskning og utviklingssenter.no Http://www.omsorgsforskning.no/utgivelser/rapportserie • *Utviklingsprosjekt: «Nettforelesninger om rettigheter til pårørende til alvorlig syke og til etterlatte»* Målet er å spre kunnskap om rettigheter som pårørende og etterlatte kan ha behov for når noen nære blir alvorlig syk og dør. Nettbasert foredragsrekke med fem korte videoer, gjort tilgjengelige på UHT's hjemmeside i Hamar og nasjonalt samt Kreftforeningens hjemmeside. Videoene blir lagt ut på hjemmeside: Http://www.utviklingssenter.no/utviklingssenter-for-hjemmetjenester-i-hedmark.4907878-178449.html • *Utviklingsprosjekt: «Kartlegge voksne menns behov for støttetiltak som*	ulike konferanser mm.

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	pårørende» for å gi menn målrettet støtte. Nasjonal nettbasert undersøkelse i desember 2015 i samarbeid med Kreftforeningen. Erfaringer er at menn i mindre grad enn kvinner møter opp på tilbud arrangert av Kreftforeningen eller kommunen. Forskning og litteratur innenfor området er ikke entydig. *3. **Innovasjonsprosjekter:*** a) *Forebyggende helsearbeid til hjemmeboende eldre* -3-årig prosjekt i samarbeid med Gjøvik kommune. Prosjektleder i 50 % både på Hamar, og på Gjøvik. Prosjektet avsluttet med rapport, ei håndbok for gjennomføring av informasjonsmøter og case-hefte. Lagt på UHT's hjemmeside. http://www.utviklingssenter.no/frisk-og-aktiv-senior.5034363-185540.html - Nytt prosjekt startet våren 2015. En evaluering og videreutvikling av modellen. *b) Evaluering av arbeidslagsmodellen i hjemmebasert omsorg* Organisasjonsmodellen med funksjonsinndelte arbeidslag for demens/kognitiv svikt ble videreutviklet i 2013, til arbeidslag for flere brukergrupper, eks lindrende behandling. UHT gjennomførte evaluering i 2014/ 2015. Rapporten er her: http://www.utviklingssenter.no/evaluering-av-funksjonsinndelte-arbeidslag.5679689-179691.html c) *Egenmestring og velferdsteknologi: Kartlegging av behov* Prosjektet er tverrfaglig ; kartlegging og utprøving av teknologisk utstyr til 4 hovedgrupper med store bistandsbehov; personer med kognitiv svikt, lindrende omsorg, brukere som er innlagt på rehabiliteringsopphold og som skal hjem, samt unge funksjonshemmede i etableringsfasen. Opplæring av ansatte inngår i prosjektet. En liten gruppe ansatte vil teste et nasjonalt opplæringsprogram. Prosjektet gjennomføres sammen med Åmot kommune. Rapport: http://www.utviklingssenter.no/egenmestring-og-velferdsteknologi-kartlegging-av-behov.5814075-185634.html *4. Kommunal tannpleier – bedre oral helse hos brukere i hjemmetjenesten* I 2015 er det blitt gjennomført en spørreundersøkelse av ansatte og en kartlegging av oral helsestatus hos brukere i hjemmebasert omsorg i én av sonene i Hamar. **Pådriver for videreutvikling av praksistilbudet til elever/lærlinger/ studenter**	

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	Pilotprosjekt til «Tverrfaglig praksis for studenter innen sykepleie, vernepleie og ergoterapi» ble gjennomført i 2014/2015. Samarbeidet med UHT i Oppland og Høgskolen i Gjøvik, Lillehammer og Hedmark. **Pådriver for kompetanseutvikling** • Satsingsområdene til utviklingssenteret er blitt *integrert i kompetanseplanen for Helse og omsorgsavdelingen.* - Ansatte ved UHT har bidratt med opplæringstiltak, veiledning og deltatt i aktuelle møter. • *Arrangert nettverkskonferanse i samarbeid med USH og fylkesmannen i Hedmark. Hovedtema var «Godt nok? Iverksetting av nasjonale politiske og faglige* krav og føringer i praksis». Presentasjon av utviklingsprosjekter i Hedmark. Tre av prosjektene fra UHT ble presentert • *Gjennomført læringsnettverk*. - Prosjekter sammen med andre kommuner, blant annet velferdsteknologi sammen med Åmot kommune Besøkt enkeltkommuner og har hatt besøk av kommuner i fylket.	
Hedmark fylke **22 kommuner** **195' innbyggere** **Utviklingssenter for sykehjem (USH)** **Vertskommune;** **Elverum kommune** **sak 14/5372**	**Satsninger og særlig fokus i 2015** • Moen sykehjem: Pådriver for Pasientsikkerhetsprogrammet I TRYGGE HENDER • Ottestad helse- og omsorgssenter: Pådriver for lindrende behandling og omsorg • Stange helse- og omsorgssenter: Pådriver for demensomsorg og dokumentasjon • Høgskolen i Hedmark, Avdeling for folkehelse og Terningen nettverk: Velferdsteknologi, dokumentasjon, eldreomsorg, folkehelse og samarbeid om studenter i praksis **Pådriver for fag og tjenesteutvikling:** **Pasientsikkerhetsprogramme**t: *Læringsnettverk Riktig legemiddelbruk i sykehjem*, 32 av 38 sykehjem i Hedmark har deltatt, tot 17 av 22 kommuner. Felles fagdag for alle innsatsteam mai 2015. Fokus hvordan kvalitetssikre overgangen mellom sykehus/sykehjem/hjemmet *«Tiltakspakken for Fallforebygging»* tilbudt på de 3 læringsnettverkene parallelt med «Riktig legemiddelbruk i sykehjem og hjemmetjenester». Til sammen har 16 av 22	**Organisering** Eies og drives av Elverum, Stange kommune og HiHe, (Moen, Ottestad og Stange sykehjem) **Eget fag- og samarbeidsråd, 3 møter** pr år: Fylkesmannens representant, Kommunalsjef for pleie og omsorg i Stange kommune og sektorsjef for pleie, rehabilitering og omsorg i Elverum kommune, samt virksomhetslederne ved de tre sykehjemmene, dekan ved

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	kommuner også fulgt dette opplegget og ytterligere en er i gang. USH i Hedmark har hatt et bevisst valg på at disse to innsatsområdene bør jobbes med samtidig *«Implementering av palliativ standard»* Evaluering ved Ottestad prosjektet delt i to(Del b satt på vent) A) «Lindrende omsorg og behandling for personer med demens i livets siste fase» http://www.utviklingssenter.no/lindrende-omsorg-og-behandling-for-personer-med-demens.5747151-184860.html Fagdag for ansatte i Stange kommune i regi av prosjektet i april 2015. Over 60 ansatte deltok «Smertelindring til pasienter med langtkommet demens», Trysil kommune. Prosjektet får veiledningsbistand fra USH. *Opplæringspakke i lindrende behandling og omsorg ved livets slutt – for helsefagarbeidere* USH har samarbeidet med HiHe som på oppdrag fra Hdir . USH og UHT bidrar med pilot for spredning og implementering av opplæringspakken ut i Trysil sykehjem og hjemmetjeneste og i Lørenskog sykehjem og Bærum kommunes hjemmetjeneste ved USHT i Akershus høsten 2015. *Aktiv omsorg; Samhandling mellom alderspsykiatrisk avdeling og kommunale sykehjem, Sam - Aks*: start 2011/2012 regi av Alderspsykiatrisk forskningssenter, alle tre sykehjem har deltatt. Pasienter med mistanke om kognitiv svikt/demens som blir innlagt i sykehjemmet, gjennomgår en kartlegging for å kunne funksjonskartlegge og diagnostisere pasienten så hensiktsmessig som mulig. Prosjektet innebærer opplæring av kartleggere og tett oppfølging av prosjektsykepleiere (spesialsykepleiere fra alderspsykiatrisk avdeling på Sanderud) i form av undervisning og veiledning, ikke bare overfor målgruppen for prosjektet, men også andre utfordrende situasjoner knyttet til omsorgen for pasienter med demens/kognitiv svikt. Prosjektet er i en fase med implementering *"Kartlagt – og hva så?",* hva vi kunne bruke kartleggingene fra Sam-Aks-prosjektet til?. Prosjektet ble utvidet til å omhandle pasientforløpet, inspirert av arbeid med	Avdeling for folkehelse og instituttleder ved Institutt for sykepleie ved Høgskolen i Hedmark Samarbeider med UHT Hedmark og FM om læringsnettverk SOF – veiledning, samt nettverk for USHT på Østlandet 2 samlinger pr år Læringsnettverk, fagdager, Erfarings – og nettverkskonferansen, via nettsiden vår www.utviklingssenter – hedmark.no,

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	behandlingslinjer i Sykehuset Innlandet HF. Kombinasjonen gav nytt navn: "Rød tråd fra prosedyre til utført tjeneste". Prosjektet er beskrevet på http://www.utviklingssenter.no/roed-traad-fra-prosedyre-til-utfoert-tjeneste.5735545-179691.html o Arbeidet med veiledende tekstbokser er i gang med blant annet to prosjektmedarbeidere som har deltatt på utdanningen «Aktiv omsorg» (15 stp) i regi av Høgskolen i Telemark og Fagakademiet. o Arbeidet med «Fra PC til mobil» går framover i regi av Terningen Nettverk med bistand fra USH. http://www.utviklingssenter.no/fra-pc-til-mobil-med-tiltaksplanen-paa-lomma.5813893-179691.html *Delprosjektet E-helse og velferdsteknologi; utprøving av fallteknologi.* USH deltar med erfaringer og som utprøvingsarena. Tverrfaglig sammensatt gruppe fra Høgskolen, NAV-hjelpemiddelsentralen og 3 kommuner (Elverum, Hamar og Åmot). Hamar og Åmot har fortsatt arbeidet og er godt i gang med utprøvingen av fallsensor. Prosjektet ble presentert på USHT i Hedmarks "Erfarings – og nettverkskonferanse" i november 2015. *Forebygging av trykksår og urinveisinfeksjoner* lokale prosjektgrupper på Moen sykehjem i Elverum kommune innenfor både innsatsområde. Prosjektgruppene har arbeidet videre med å implementere tiltakspakkene, presentert på fagdag m 160 deltakere. Skal deles via læringsnettverk. **Pådriver for kompetanseutvikling** *Ernæring – innføring av 4. måltid* – pilot vår 2014, nå spredd til alle sykehjem i Stange. *Streaming av fagdager til virksomhetene* i kommunehelsetjenesten i Hedmark. I samarbeid med UHT i Hamar, IT avdelingen ved Høgskolen i Hedmark er muligheter og interesse for å streame via internett i sann tid vært et tema. Dette er avklart og forsøkt i 2015. Vi har hatt gode erfaringer og grei gjennomføring på fagdager og konferanser på Terningen Arena.	

Utviklingssenter – sortert etter fylker fra nord til sør til øst	Utviklingsområdets tema og aktivitet i 2015	Struktur og organisering for læring og utvikling
	Master i Avansert Geriatrisk Sykepleie (AGS). I samarbeid med UHT har USH og Høgskolen i Hedmark, Institutt for sykepleie invitert de fire i Hedmark som er nyutdannet med AGS til et samarbeid om *hvordan nyttiggjøre kompetansen* fra Mastergraden og hvilken gevinstrealisering kommunene kan få. *Kurs i klinisk vurdering for sykepleiere* i kommunehelsetjenesten. Elverum kommune startet opp IKAD (interkommunale akutte døgnplasser) i starten av november 2015 i samarbeid med Stor Elvdal, Våler og Åsnes kommune. USH bidrar til planlegging og markedsføring av kurs i øvingsavdelingen ved Høgskolen i Hedmark. **Tilrettelegge for Forskning** • Angst ved demens: Validering av kartleggingsinstrument og korrelater – doktorgradsprosjekt ved Alderspsykiatrisk forskningssenter • Spiritual Care in Dementia in nursing – doktordisputas des 2015, fokusintervju med ansatte i USH • Utprøving av Flowox i samarbeid med USH Akershus og Ahus.	